

Samrådsredogörelse Detaljplan för Kälvesta 1:3 m.fl i stadsdelen Käl- vesta, Dp 2017-09225

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Hur samrådet bedrivits.....	3
Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden.....	3
Allmänt om samrådet och planprocessen.....	3
Allmänt om förslaget och utvecklingen	6
Arkitektur och gestaltning.....	8
Kulturmiljö	11
Grönområden och rekreation.....	11
Gator och trafik.....	14
Teknisk försörjning	19
Hälsa och säkerhet	21
Miljö- och klimataspekter	24
Olägenhet för grannar	28
Övriga frågor.....	29
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	33
Föreslagna förändringar.....	33
Inkomna synpunkter	34
Statliga och regionala myndigheter och förbund	34
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	37
Övriga remissinstanser	40
Sakägare enligt fastighetsförteckning	42
Övriga.....	63

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattning

Detaljplanen syftar till att möjliggöra bostadsbebyggelse i form av flerbostadshus och radhus utmed Björnmossevägen. Bebyggelsen ska bidra till en aktiv gatumiljö och stärka Björnmossevägen som huvudstråk i området.

Samråd om planförslaget genomfördes under perioden 2019-01-15 - 2019-02-26. Under samrådet har 374 yttranden inkommit samt en protestlista presenterat som ett medborgarförslag med 1266 namnunderskrifter.

Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framförallt vad gäller bebyggelseskala, struktur, skyfallshantering, trafikbuller och miljökvalitetsnormer för vatten. En övervägande del, sakägare och övriga boende som framfört synpunkter önskar att föreslagen bebyggelse avstyrks av Stadsbyggnadsnämnden, minskar i exploateringsgrad, ändrar bebyggelsekaraktär eller omlokaliseras till annan plats. Utöver det så vill många bevara det grönområde som återfinns längs med Björnmossevägen och vill inte se att vägen flyttas.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare i det fortsatta planarbetet: skala och gestaltning, omlokalisering av bebyggelse inom planområdet, dagvattenhantering och påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten, skyfallshantering, skydd mot bullerstörningar, gatuutformning med fokus på framkomlighet för gående och cyklister samt markförhållanden och markföreningar. Kontoret föreslår att förslaget ändras så att tillräckliga ytor avsätts för skyfallshantering, att nya avvägningar görs mellan kvartersmark och allmän platsmark inom planområdet och att bebyggelsens placering ses över.

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och vidare studeras i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att möjliggöra bostadsbebyggelse i form av flerbostadshus och radhus utmed Björnmossevägen. Bebyggelsen ska bidra till en aktiv gatumiljö och stärka Björnmossevägen som huvudstråk i området. Arkitekturen ska eftersträva ett sammanhållet uttryck med inslag av variation i kulör och material. Därtill syftar detaljplanen till att säkerställa goda boendemiljöer och stärka kvaliteter i befintliga park- och naturområden.

En kraftledning som tidigare gick genom området har förlagts till annan plats och frigjort ytor som prövas för bostadsbebyggelse i enlighet med gällande översiktsplan. Björnmossevägen med omgivande grönområden, parkvägar och kraftledningsstråk utgör en sektion mellan befintlig bostadsbebyggelse som varierar i bredd mellan 60 och 100 meter. I planförslaget fördelas de befintliga ytorna om och en flytt av Björnmossevägen österut möjliggör för 385 bostäder i flerfamiljshus och radhus på vägens västra sida samt på en grönyta i områdets norra del. Våningsantalet föreslås variera mellan fyra till sex våningar. Boendeparkering ordnas inom kvartersmark. Majoriteten av parkeringsbehovet för flerbostadshusen föreslås ske i garage. På den östra sidan av vägen möjliggörs för ett parkstråk som anknyter till områdets övergripande grönstruktur och karaktär. Björnmossevägen kompletteras med gång- och cykelbana, kantstensparkering och gatuträd. Området får nya parkvägar och funktioner som tillgängliggör och stärker dess biologiska mångfald.

Projektet innebär att ändamålsenliga lägenheter tillförs Kälvesta och Vinsta vilket kan vara av stort värde för människor som vill bo kvar i sitt område men av olika skäl inte kan eller vill bo i villa eller radhus. De nya bostäderna möjliggör för fler människor att flytta till ett attraktivt bostadsområde och breddar bostadsutbudet lokalt. Björnmossevägens funktion som huvudgata stärks och bidrar till ökad mänsklig närvaro som kan vara positivt för den upplevda tryggheten.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2019-01-15 - 2019-02-26. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset och i Vällingby bibliotek samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningen Mitt i tisdagen 15 januari 2019. Samrådsmöte hölls 2019-01-30 i Hässelbygårdsskolans aula i Hässelby gård där ca 200 personer närvarade.

Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden

Nedan redovisas ämnesvis de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne.

Allmänt om samrådet och planprocessen

Länsstyrelsen framhåller att planhandlingarna bör kompletteras med information om enligt vilket planförfarande PBL (2010:900) som detaljplanen genomförs. Vidare instämmer Länsstyrelsen i kontorets

bedömning att detaljplanen inte förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Cirka 30 synpunkter har inkommit som berör planprocessen, varav flera av dem uttrycker att de boende borde ha vidtalats tidigare i processen. Flera påtalar att aktuellt planförslag är en frimärksplan som inte har tagit hänsyn till områdets förutsättningar. Många efterfrågar en sammanhängande planering, vilket även framgår av de 1266 namnunderskrifterna, av flera projekt och det ifrågasätts varför ingen fördjupad översiktsplan har gjorts för stadsdelen för att få en helhetsbild. Några yttranden hänvisar till plan och bygglagen (PBL) och att hänsyn ska tas till både allmänna och enskilda intressen, där de menar att enskilda intressen inte har beaktats. Något enstaka yttrande menar att förändringen som förslaget innebär strider mot lagen. En inkommen synpunkt är att projektet inte följer Vision 2040. Flera synpunkter har inkommit om att man med förslaget inte klarar målet om att bygga en sammanhållen stad.

Politik och beslut

Runt 80 synpunkter har inkommit som handlar om politiska beslut. Många av yttrandena anser att projektet är en skrivbordsprodukt som inte tar hänsyn till de redan boende i området. Flera ifrågasätter varför man valt att planera för bostäder på just den här platsen och många kräver att beslut ska tas om att avbryta planarbetet. Flera yttranden kräver att nya inriktningsbeslut tas om att inte bygga höga hus eller flytta Björnmossevägen. Flera uppmanar också politiker att besluta om att återgå till ett tidigare förslag med radhusbebyggelse istället för nu presenterat planförslag. Flera efterfrågar att planförslaget ska behandlas av den nya politiska majoriteten, som tidigare har haft invändningar mot förslaget. Flera menar att förslaget strider mot de övergripande mål som finns i staden om att inte ta parkmark i anspråk i stadsmiljö och komplettera med bebyggelse som håller samma stil och höjd som befintlig bebyggelse. Ett tiotal av dessa synpunkter gäller integration och menar att Kälvesta idag är ett område med en välfungerande integration, och några av dem menar att integrationen kommer försämrats av nu presenterat förslag.

Medborgarperspektiv

Drygt 40 synpunkter samt ett av budskapen i medborgarförslaget med 1266 underskrifter handlar om medborgarperspektiv och kommunikation med boende. Många uttrycker att planeringen har skett utan att ta hänsyn till de som bor i området, att de boendes perspektiv saknas i utförda utredningar idag och att man inte har kontaktats eller fått vara med och påverka planerna. Man påpekar även att områdets förutsättningar måste styra vilken utbyggnad ett område tål och många upplever att planeringen i det här fallet inte

har utgått från dessa. En person tycker att det inte ger alla samma möjlighet att uttrycka sig om man enbart ska lämna in skriftliga synpunkter om byggnadsplanerna. Några efterfrågar att samtliga inkomna synpunkter biläggs i sin helhet i samrådsredogörelsen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret kommer i granskningshandlingarna att informera om att detaljplanen är upprättat med standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Samordning av planeringen i området har gjorts genom att planarbetet för nu aktuellt förslag sker parallellt med den detaljplan som berör Björnbodaskolan. Detaljplaneringen har sin utgångspunkt i översiktsplanen, där Björnmossevägen är utpekad som stadsgata av lokal karaktär, vilket innebär att ny blandad bebyggelse kan prövas längs gatans sträckning. Eftersom planförslaget följer intentionerna i översiktsplanen är det inte nödvändigt att upprätta ett planprogram eller en fördjupning av översiktsplanen för att kunna påbörja detaljplanearbete.

Stadsbyggnadskontoret har följt detaljplaneprocessen i enlighet med plan- och bygglagen och därmed kommunicerat planförslaget i enlighet med rådande lagstiftning. Staden bedömer att en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen har gjorts. I det fortsatta planarbetet kommer stadsbyggnadskontoret fortsatt att väga samman allmänna och enskilda intressen. Samråd och granskning är tillfällen för staden att få in synpunkter på planförslaget, både gällande enskilda och allmänna intressen. Enligt plan- och bygglagen har endast de som lämnat skriftliga synpunkter, som inte har blivit tillgodosedda, under planprocessens gång, rätt att senare överklaga antagandet av detaljplanen. Andra sätt att kontakta kontoret redovisas i planhandlingarna. Detaljplanen kommer att tas upp för politiskt beslut igen, då den ska prövas i stadsbyggnadsnämnden för beslut om ställningstagande inför granskning. Vad gäller stadens övergripande mål så bedömer stadsbyggnadskontoret att intresset att utveckla området med nya bostäder väger tyngre än de naturvärden som de grönområden som tas i anspråk innehåller utifrån gjorda inventeringar, se vidare under rubriken miljö- och klimataspekter. Planstrukturen kommer att ses över inför granskning där även inkomna samrådssynpunkter kommer att utgöra underlag för den nya bedömningen.

Samtliga yttranden finns i sin helhet och är tillgängliga att begära ut från diariet enligt offentlighetsprincipen.

Allmänt om förslaget och utvecklingen

Länsstyrelsen kan konstatera att detaljplanen är i enlighet med översiktsplanens intentioner, där planområdet pekas ut som en stadsgata av lokal karaktär där ny blandad bebyggelse kan prövas. Vidare bedömer Länsstyrelsen att förslaget riskerar att miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs, att bebyggelsen kan bli olämplig med hänsyn till människors hälsa samt att risk förekommer för översvämning, ras och skred. Om dessa problem kvarstår vid ett antagande kan Länsstyrelsen komma att ta upp planen för prövning enligt 11 kap. 10 § PBL. Planen kan då komma att upphävas enligt 11 kap. 11 § PBL.

Skönhetsrådet anser att planförslaget är ett intressant exempel på att skapa en sammanhängande stad utifrån översiktsplanens stadsbyggnadsmål men tillägger att det nuvarande förslaget behöver bearbetas.

Stadsmuseet framhåller att förslaget som helhet kraftigt kommer påverka karaktären på gatan.

Planhandlingar

Cirka 30 synpunkter berör planhandlingarna. Flera av dem menar att realiserandet av planförslaget inte tillför de kvaliteter som planhandlingarna framför, såsom att grönområden stärks och att barriärer minskar. Flera av synpunkterna framhåller att utredningar saknas eller behöver kompletteras, exempelvis rörande dagvatten, buller, trafik, parkering, grönstruktur och groddjurshabitat. Någon menar att utredningarna inte redogör för påverkan på befintlig bebyggelse i tillräcklig utsträckning.

Det nämns även att det behövs fler illustrationer från fler perspektiv som visar förslaget, såsom förhållandet mellan tillkommande flerbostadshus och befintlig bebyggelse. Några menar att illustrationerna är de missvisande för att de visar en grönska som inte kommer att finnas, samtidigt som träden har fel skala. En yttrande ifrågasätter att modellen med byggnaderna längs Björnmossevägen inte är skalenlig. Några efterfrågar en redovisning om hur skugg- och ljusförhållanden ser ut vintertid. Någon påpekar att planbeskrivningen har en rubrik för vibrationer, men att det saknas en text om detta. Någon påtalar även att det i planbeskrivningen felaktigt markerats att det finns ett centrum, markerat C, i korsningen Sörgårdsvägen och Bergslagsvägen.

Alternativ lokalisering

Cirka 170 synpunkter samt ett medborgarförslag med 1266 namnunderskrifter har kommit in där det föreslås annan lokalisering av bebyggelsen.

En av de mest förekommande synpunkterna är att det är mer hållbart och strategiskt att uppföra bostäder i närmare anslutning till spårbunden trafik och övriga trafikslag. Det framförs att Kälvesta är en lugn och lummig förort och att det finns många andra områden som är bättre lämpade för att exploatera med flerbostadshus. De områden som anses vara bättre lämpade är områden där det inte finns några befintliga boende samt att en exploatering skulle innebära att områdena blev bättre, både ur ett arkitektoniskt perspektiv och ett trygghetsperspektiv.

De mest förekommande förslagen är Vinsta, Lunda, outnyttjad industrimark, Bromma flygfält, att Drottningholmsvägen täcks över och bebyggs från Alvik till Brommaplan, Kungshamn, Kälvesta bollplan, de stora grönområdena runt Rinkeby och Tensta, Gärdet, Järvafältet med flera. Det område som har nämnts flest gånger i yttrandena är området omkring Vinsta industriområde, som många menar är ett otryggt område idag och ligger i nära anslutning till detaljplanen för Björnmossevägen. Någon har även påpekat att Vinsta industriområde nämns i stadens översiktsplan som ett potentiellt område för att exploatera med bostäder.

Kälvestas karaktär anses inte vara anpassad för en urbanisering och förslaget avviker från den befintliga karaktären. Vinsta redovisas därför vara bättre anpassad för urbanisering. Området lyfts även fram som bra strategiskt placerat med närhet till Johannelunds tunnelbana och i framtiden med direkt koppling till förbifart Stockholm. Området anses även vara väldigt otryggt, både på dagen och natten. Att planera för bostäder i detta område skulle ge området ett lyft och bidra till en tryggare miljö. Bostäder inom detta område skulle dessutom göra resan till och från Vinsta grundskola västra tryggare. Vissa menar att detta område skulle kunna bli socialt hållbart genom en sammansättning av olika bostadstypologier.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Till granskningsskedet kommer kompletterande utredningar att tas fram i syfte att säkerställa markens lämplighet och att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken (MB) följs. Se under rubrikerna hälsa och säkerhet samt miljö- och klimataspekter.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ny bebyggelse inom planområdet innebär ett positivt tillägg till Kälvesta, samt medverkar till att skapa nya bostäder och blandade upplåtelseformer. Samtidigt ser kontoret ett

behov av att omarbeta förslaget, se under övriga rubriker särskilt arkitektur och gestaltning.

Illustrationer som använts i planhandlingarna redovisar en möjlig framtida utveckling utifrån vad förslaget medger. Alla illustrationer syftar till att redovisa förslagets konsekvenser. Som ytterligare redovisning av förslaget har en fysisk modell i skala 1:400 tagits fram. Även digital 3D modell har funnits tillgänglig i tekniska nämndhuset samt 360-vyer på stadens hemsida. Kontoret anser att det tillgängliga materialet har varit tillräckligt för att förstå vad förslaget möjliggör och dess konsekvenser.

Sol- och skuggstudier finns redovisat i planbeskrivningen samt i en bilaga till planhandlingarna. Kontoret redovisar som praxis vår- och höstdagjämning i planhandlingarna.

Utredningar som är framtagna till detaljplanen syftar till att bedöma lämpligheten i planförslaget och redogöra för dess konsekvenser. Kontoret bedömer att utredningarna behöver tydliggöra situationen för befintlig bebyggelse vad gäller översvämningsrisker samt skydd mot trafikbuller. Utredningar kommer att kompletteras inför granskningskedet i samband med att förslaget ses över och omarbetas.

Aktuellt planområde har politiskt beslut (stadsbyggnadsnämnden 14 december 2017, § 12) att prövas för bebyggelse, i enlighet med översiktsplanen för Stockholms stad. Vinsta verksamhetsområde är utpekad i stadens översiktsplan som ett stadsutvecklingsområde som föreslås omvandlas till en blandad stadsdel med bostäder, service och verksamheter. Verksamhetsområdet har ett bra läge med en lågt utnyttjad tunnelbanestation. Lunda verksamhetsområde bör fortsätta utvecklas som industriområde med strategiska kopplingar till järnväg och europavägar. Bergslagsvägen bedöms på sikt kunna omvandlas till ett urbant stråk med ny blandad bebyggelse. Dessa områden kan inte ersätta planförslaget för Björnmossevägen utan är tillsammans en del av den totala utvecklingen som översiktsplanen föreslår. Stockholm växer och planering sker parallellt i hela staden. För att klara bostadsmålet och för att Stockholm ska kunna fortsätta att växa behövs både större stadsomvandlingsområden samt kompletteringar i befintliga stadsdelar.

Övriga synpunkter på planhandlingarna kommer att tydliggöras i granskningshandlingarna.

Arkitektur och gestaltning

Skönhetsrådet invänder mot de bostadshus som föreslås bli sex våningar, som de menar blir alltför massiva och påverkar stadsmiljön

negativt. Vidare anser de att en fyrvåningsskala skulle kunna vara möjligt i området för att inte skapa för stora kontraster till befintlig bebyggelse. Skönhetsrådet menar vidare att förslaget riskerar att bilda en otydlig och svårdefinierad årsring. Bland annat på grund av den utdragna och enkelsidiga bebyggelsefronten som de inte anser bidrar till ett väldefinierat stadsrum. Framgångsfaktorer är att pröva att gruppera bebyggelsen och att värna sammanhängande och större parkområden. Samfundet S:t Erik anser att bebyggelsen är för hög med hänsyn till områdets befintliga karaktär och förordar en bebyggelse om max fyra våningar. Stadsdelsförvaltningen är tveksam till förslagens volym och anser att planen ska begränsas till en lägre totalhöjd om maximalt två till tre våningar för att anpassas till den befintliga småhusbebyggelsen. Stadsmuseet råder till ett mer varsam tillägg med en volym som är mer anpassad till den omgivande bebyggelsen och som inte så kraftigt förändrar områdets karaktär.

Närmare 430 synpunkter från sakägare och övriga berör detaljplanens utformning. Många som yttrat sig har framfört flera synpunkter och är kritiska till arkitekturen och gestaltningen av detaljplaneförslaget. Majoriteten menar att flerbostadshus om fyra till sju våningar inte hör hemma i området och skulle förstöra områdets nuvarande karaktär. Bebyggelsens föreslagna volym och skala, samt placering längs Björnmossevägen, skulle skapa en hög mur och dela Kälvesta i två delar. Kälvestaborna vill inte ha någon "urban karaktär" på sitt område, och menar att det passar bättre närmare service och kollektivtrafik. Många har bosatt sig här på grund av den befintliga karaktären med närheten till natur och gröna värden.

Vissa hänvisar till ett tidigare tjänsteutlåtande i exploateringsnämnden där föreslagen bebyggelse utgjordes av radhus. De påpekar att bebyggelsen i det utlåtandet, var mer anpassad till områdets karaktär, och förespråkar en mer försiktig exploatering av området om det nödvändigtvis måste byggas.

Kälvestas karaktär och befintlig bebyggelse

Drygt 200 synpunkter handlar om den karaktär som planförslaget möjliggör för, samt hur denna avviker från befintlig bebyggelse i området. Många, inklusive medborgarförslaget med 1266 namnunderskrifter, menar att Kälvestas ursprungliga karaktär som består av småskaliga byggnader; en till tvåvåningsvillor, parhus och radhus kommer att gå förlorad. Ny bebyggelse bör anpassas till befintlig skala, karaktär och planstruktur och inte bryta upp den.

Kälvesta är ett av de sista stora områdena som planerades med småhusbebyggelse, vilket många uttrycker som lyckat och trivsamt. Det finns insprängda gröna stråk med promenadstråk mellan de olika grupperingarna av hus. Det är ett område värt att bevara. De som

valt att flytta till Kälvesta har valt det för att de söker lugn och grönska. De eftersträvar inte en urban känsla. Idag finns det en balans mellan bebyggelse, grönska och infrastruktur. Förslaget med hus i fyra till sju våningar kommer att väsentligt förändra förutsättningarna och skapa ett område dominerat av höga hus, hårdgjorda ytor och kraftigt minskade grönytor.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret instämmer i att förslaget innebär en kontrast till befintlig bebyggelse. Bedömningen är att det inte finns ett motiv till att Kälvesta enbart utvecklas med småskalig villa och radhusbebyggelse. Planförslaget föreslår en komplettering av flerbostadshus i befintlig bebyggelse, vilket skapar en blandning av upplåtelseformer och byggnadstyper i Kälvesta i stort. För att skapa en mer inkluderande stad är det viktigt att skapa variation av upplåtelseformer och bygghusetyper och på så vis främja integration och en socialt sammanhållen stad. Kompletteringar i områden med ett ensidigt bostadsbestånd provas för att skapa lokal variation. Att enbart bygga radhus inom planförslaget tillgodoser inte i samma grad behovet av bostäder, varken i området eller i staden i stort. Befintliga kulturvärden i närområdet har bedömts tåla den komplettering av typologi och bostadsformer som planförslaget innebär.

Vidare anses förslaget inte fysiskt skapa en barriär i stadsdelen då kopplingar i öst-västlig riktning har tagits tillvara i planarbetet. Den barriäreffekt som beskrivs i inkomna yttranden tolkar kontoret som en metafor för att beskriva stadsbilden i förslaget. Kontoret bedömer att planförslaget behöver förtydligas i hur den påverkar befintlig struktur och vilka stadsbyggnadsmål som ligger till grund för förslaget.

I det fortsatta arbetet ska höjderna på husen ses över och en anpassning till befintlig bebyggelse studeras. En lägre bebyggelse om två till fyra våningar kan då vara aktuell. Samtidigt bedömer kontoret att hus i fem våningar är möjligt inom delar av planområdet. Ett effektivt nyttjande av marken kräver en avvägning mellan anpassning till befintlig bebyggelse och det faktum att naturmark tas i anspråk samt allmän intresset att tillskapa nya bostäder.

Vidare anser kontoret att det finns anledning att pröva en omlokalisering av den föreslagna bebyggelsen inom planområdet för att se om en bättre helhet, som svarar mot stadens mål om stadsgator av lokal karaktär, kan uppnås.

Angående den skuggverkan och insyn som förslaget innebär för närboende bedömer kontoret att det är i nivå för vad som behöver accepteras i ett förtätningsprojekt i en tät och växande storstads-

region. De synpunkter som inkommit i samrådet kommer att ligga till grund för ytterligare avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen där byggnadshöjderna ses över.

Kulturmiljö

Stadsmuseet beskriver Kälvesta som ett område som karaktäriseras av 60- och 70-talets planeringsideal. Inom stadsdelen finns inventerad bebyggelse där den övervägande delen har gul klassning vilket innebär att den har ett visst kulturhistoriskt värde eller är positiv för stadsbilden. Enstaka byggnader och byggnadsgrupper har grön klassificering vilket innebär att de är särskilt värdefulla. Stadsmuseet konstaterar vidare att förslaget inte planeras inom eller intill något kulturhistoriskt värdefullt område eller grönvärderad bebyggelse varpå Stadsmuseet tillstyrker detaljplanen.

Ungefär 30 yttranden tar upp områdets kulturmiljö. Kälvesta är ett fint exempel på skyddsvärd områdesplanering, bland det bästa från miljonprogrammets tid, menar flera. Planförslaget anses inte ta någon hänsyn till områdets 60-talskaraktär, där en del av områdena till och med är kulturskyddade. Att omvandla Kälvesta till en stadsmiljö känns oövertäkt och desperat. Stockholms stadsmuseum beskriver Kälvesta som en speciell och avvikande del av det så kallade miljonprogrammet, påpekar några. I motsats till att förknippas med höghusområden planerades och uppfördes Kälvesta medvetet som en renodlad småhusstadsdel.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret är medvetet om att området är klassificerat av Stadsmuseet och innehåller gul- och grönklassad bebyggelse. Kälvesta bedöms inte vara unikt utifrån bebyggelsesammansättning eller övergripande planmönster och har inte så höga kulturhistoriska värden att ny bebyggelse skulle bedömas som olämplig.

Stadsbyggnadskontoret instämmer med Stadsmuseets utlåtande om att planförslaget inte kan anses påverka kulturhistoriska miljöer av betydelse. Utredningar kopplade till kulturmiljö kommer inte att genomföras i det fortsatta planarbetet men däremot så kan bearbetningar att ske gällande skala och placering för att se hur inkomna synpunkter bättre kan tillgodoses. Läs mer under arkitektur och gestaltning.

Grönområden och rekreation

Stadsdelsförvaltningen är särskilt positiv till att utformningen av planförslaget möjliggör att stora delar av parkstråket öster om Björnmossevägen kan bevaras och upprustas. De vill särskilt framhålla parkstråkets betydelse för både friluftsliv och motion, natur-

pedagogik för intilliggande förskolor och skolor samt för att bevara ekologiska samband. Stadsdelsförvaltningen lyfter också parkstrukturens vikt för läsbarheten av stadsdelen samt dess sammanlänkande funktion.

Trafikkontoret är kritiskt till hur parkområdet i detaljplanens norra del har hanterats. Det anses att bebyggelsens placering hindrar rörelser mellan parkstråket längs Björnmossevägen och vidare norrut samt att siktlinjer in mot parken saknas. Trafikkontoret menar även att gröna samband samt ekologiska spridningskorridorer försvagas. Vidare anser trafikkontoret att förhållandet mellan kvartersmark och parkmark behöver förtydligas och att allmänhetens tillgång till park säkerställs.

Skönhetsrådet anser att parkstråket öster om Björnmossevägen blir för smalt och att det därför bör övervägas för bebyggelse. Istället bör större sammanhängande parkområden tillskapas.

Närmare 100 synpunkter berör grönområde och rekreation. Föreslagen placering av ny bebyggelse och den nya dragningen av Björnmossevägen innebär att del av det grönområde, som många yttrande vill bevara, tas i anspråk. Med föreslagen exploatering anses boendemiljön försämrats, samt det harmoniska och naturnära lugn som karaktäriserar området att försvinna. Vikten av närhet till grönområde för lek och rekreation poängteras. Istället för stadsliknande flerbostadshus förespråkas rad- och småhusbebyggelse där befintliga gröna stråk kan bevaras i högre utsträckning. En del uttrycker att Kälvestabor inte vill ha någon urbaniserad miljö och att det inte finns behov att utveckla grönområdena.

Kälvestaborna har en positiv inställning till sitt område och ser ett stort värde i närheten till grön- och rekreationsområden. Området utgörs enligt Kälvestaborna inte av "remsor av naturmark" utan ängar och skogsmiljöer för rekreation, utflykter och utbildning för barn. Många menar att planförslaget kommer förstöra grönområdena och endast i en mycket liten grad beakta detta intresse. Många framför att en stor anledning till att bosätta sig i Kälvesta är för karaktären och grönområdena och vill inte att all natur ska tas i anspråk.

Kritik har framförts om att planförslaget saknar barnperspektiv, så som lekytor, skolundervisning och utflykter. Barns rätt till lek som finns i barnkonventionen anses saknas helt. Behovet av lekplatser har inte täckts i planförslaget. En del menar att flerbostadshus med 385 nya bostäder, utan egen tomt, skulle innebära ett ökat slitage på både lekplatser och de grönområden som planeras att bevaras. Det

finns en oro bland de som lämnat yttranden att vissa av de lekplatser som planbeskrivningen hänvisar till ägs av intilliggande samfällighetsföreningar. Oron grundar sig i att detta skulle innebära en ökad kostnad och belastning för fastighetsägarna inom samfälligheterna.

En del Kälvestabor upplever sitt område som tryggt. Att det av planbeskrivningen framgår att skogsdungarna på båda sidorna av Björnmossevägen anses vara otrygga är något som kritiseras. Dessa skogsdungar anses snarare fungera som en avskärmning från trafiken och innehåller dessutom trevliga promenad- och motionsstråk.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret instämmer i trafikkontorets yttrande om att det finns en otydlighet i hur den norra parken ska kopplas mot Björnmossevägen och att möjliga lösningar för att förbättra situationen ska studeras vidare. Den övergripande parkstrukturen kommer att ses över och nya avvägningar göras mellan parkmark och kvartersmark.

Planförslaget bedöms ha tagit hänsyn till hur gränsen mellan parkmark och kvartersmark ska tydliggöras. I förslaget har en ny gång- och cykelväg föreslagits som gräns mot radhusen, vilket bedöms tydliggöra den allmänna karaktären på parken.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att intresset att utveckla området med nya bostäder väger tyngre än de naturvärden som grönskan som tas i anspråk innehåller utifrån gjorda inventeringar. Planstrukturen kommer att ses över inför granskningen där även inkomna samrådssynpunkter kommer att fungera som underlag för den nya bedömningen. Kontoret ser ett behov av att tydliggöra hur befintliga naturområden påverkas och hur de i planförslaget kan stärkas utifrån ekologiska och rekreativa värden.

Planförslaget innehåller två nya lekplatser som föreslås anläggas på parkmark; en naturlekpark i den södra delen av planområdet och en lekplats i den norra delen av planområdet. Det finns även möjlighet att anlägga lekplatser inom den nya kvartersmarken för flerbostadshusen. Kontoret är informerat om att det finns brist på allmänna lekplatser i närområdet vilket konstateras i stadsdelsförvaltningens parkplan. Att tillskapa nya lekplatser har därför setts som en viktig del i utvecklingen av parkmiljön.

Om ett grönområde upplevs som tryggt eller otryggt är subjektivt och det finns ingen information som tyder på att Björnmossevägen skulle vara en otrygg plats. Staden arbetar på en mängd olika sätt för att skapa trygghet och en stadsmiljö som både är och upplevs som säker. Parker, kollektivtrafik och gång- och cykelbanor planeras för att de ska vara tillgängliga och trygga för alla. God belys-

ning och överskådlighet ska säkerställa att grönområden upplevs som trygga. Att tillföra ny bebyggelse är ett annat sätt att skapa en tryggare upplevelse av en plats och staden arbetar aktivt med att tillskapa ny bebyggelse utmed större gator. Att delvis bryta trafikseparering, eller ge möjlighet för människor att röra sig i en gatumiljö kan under rätt förutsättningar ge ökad trygghet. Framförallt gäller att vid nya stadsutvecklingsprojekt ska bebyggelsen bidra med att omgivande gator, parker och övriga allmänna platser får en högre mänsklig närvaro vilket har en positiv inverkan på upplevd trygghet.

Gator och trafik

Cirka 350 synpunkter har inkommit gällande gator och trafik. Av inkomna synpunkter samt i medborgarförslaget med 1266 namnunderskrifter framgår att befintlig trafikseparering uppskattas av många. Barnens säkerhet och trevliga promenadstråk lyfts särskilt fram. Om Björnmossevägen görs smalare samtidigt som trafiken ökar befarar många att det kommer bli en kraftig försämring av miljön för de som går och cyklar. Den nya bebyggelsens in- och utfarter föreslås korsa trottoaren, vilket inte anses trafiksäkert. Barnens skolväg till Björngårdsskolan anses påverkas negativt då barnen kommer att röra sig nära biltrafiken.

Parkeringsbehovet uppges av flera vara underskattat, många kommer att ha bil då det är långt till service och spårbunden trafik. Många menar att den enda busslinjen som finns redan är överfull i rusningstid. Bilar kommer att parkeras inne i radhus- och villaområdena i brist på annan plats.

Vägutformning och trafiksäkerhet

Omkring 40 yttranden som inkommit handlar om vägutformning. Att flytta Björnmossevägen anses bli både kostsamt och besvärligt för trafiken - såväl för buss som för bil under byggtiden. Planförslaget skulle innebära en ökning av biltrafiken i området, samt att bebyggelsen hamnar väldigt nära vägen och trafiken.

Placeringen av gatan föreslås dessutom så att alla elever som ska gå till Björnbodaskolan hamnar på "fel sida" om vägen, vilket många menar är dåligt ur såväl humant som miljömässigt perspektiv. Dagens trafikseparering uppskattas av många. Barnens säkerhet och trevliga promenadstråk lyfts särskilt fram, något som inte tas hänsyn till i planförslaget. Många menar att trafiksepareringen bör behållas och att det inte finns något positivt med att flytta promenad- eller cykelstråk närmre befintlig trafik. Den nya vägen föreslås bli smalare, det blir ännu mindre plats för snövallar, vilket främst drabbar cyklister och gångtrafikanter. Det blir trångt, fotgängare hänvisas till en begränsad trottoar intill den enda bilvägen som går genom

Kälvesta, befarar flera. En del menar att Björnmossevägen inte är en stadsgata. Stadsgator finns i stadsbebyggelse med butiker och restauranger i gatunivå. Björnmossevägen är en villagata då den ligger mitt i ett småhusområde.

Drygt 70 yttranden berör trafiksäkerheten i området. I Kälvesta fungerar den befintliga trafiksepareringen ypperligt väl menar många. Många befarar att trafiksäkerheten kommer att påverkas negativt om trafiksepareringen föreslås tas bort i planförslaget tillsammans med ökad biltrafik i området. Planförslaget försämrar barnens möjligheter att på ett säkert sätt ta sig till och från skolan. Att barnen ska behöva cykla bredvid körbanan istället för på en väl åtskild gång- och cykelbana anses inte vara ett framgångsrikt sätt att få barnen att själva cykla till och från skolan utan skulle medföra att föräldrarna måste ta bilen för att lämna barnen. Den säkra gång- och cykelvägen ersätts med trottoar som gränsar mot en trafikerad genomfartsled. Garageutfarter från några kvarter föreslås också placeras med utfart och infart från Björnmossevägen. Det i kombination med att det föreslås vara kantparkering som gör att barn kommer bli osynliga bakom parkerade bilar, skapar inte säkerhet, påpekar flera.

I planbeskrivningen framgår att en positiv konsekvens av att fotgängare, cyklister och fordonstrafikanter kommer närmare varandra i trafiken är att bilisterna dämpar farten och kör på gående och cyklandes villkor. Många tvivlar på det resonemanget och tycker att argumentet är hänsynslöst.

Biltrafik och parkering

Cirka 60 yttranden berör biltrafik. Många oroar sig för att det blir mycket fler bilar i området än vad som beräknats. Att räkna med 0,6 bilar per hushåll är i underkant för ett ytterområde långt från tunnelbana och pendeltåg. Barnfamiljer anses vara målgruppen för det här området, med fritidsaktiviteter och resor som i praktiken kommer att företas med bil, oavsett vad planerarna önskar. En del menar att trafikutredningen drar felaktiga slutsatser på ett föråldrat underlag. Såväl de nya flerbostadshusen som den utbyggda Björngårdsskolan, kommer att öka trafiktrycket avsevärt. Området har redan begränsade in- och utfarter, det är kö redan nu och begränsad framkomlighet i området och kö på morgonen till de stora vägarna.

Omkring 70 synpunkter berör parkering. Det framförs att antalet planerade parkeringsplatser är alldeles för få och bygger på realistiska kalkyler då hälften av de nya bostäderna föreslås ha parkering. Nuvarande snitt i området är 1,2 bilar per bostad. På samrådsmötet nämndes parkeringstal (p-tal) för boende i hyreshus. Det går inte att jämföra p-tal för hyreshus i Kälvesta med hyreshus i Hässelby-Vällingby som ligger i anslutning till tunnelbanan. Det är inte san-

nolikt att så få kommer ha bil i ett område med bara en busslinje. I Kälvesta är man beroende av bil, det kommer man nog vara även i framtiden, trots klimatförändringar, det kommer hela tiden bättre elbilar och andra drivmedel, så bilarna kommer inte försvinna, menar någon. Det är stor risk för parkerade bilar på intilliggande gator och vägar, är en vanlig kommentar. Stadens gröna p-tal kommer inte att uppnås vid en sådan här kraftig exploatering i ett område där kollektivtrafiken är begränsad, påpekar någon.

Trafikkontoret bedömer att parkering samt in- och utfarter i planförslagets nordvästra del behöver ses över då det inte är i enlighet med stadens policy. Främst gäller det parkering som beskrivs som snedställd parkering på fastighetsmark utmed gata. De anser även att in- och utfarter behöver preciseras inom hela planområdet för att säkerställa att stadens riktlinjer följs.

Gång- och cykeltrafik

Trafikkontoret anser att den del av den föreslagna gångbanan längs med Björnmossevägen som går över teknikområde bör anges med gata på plankartan för att säkerställa gångtrafikanter framkomlighet framöver. De anser också att den föreslagna gatan i planområdets nordvästra del ska ha utrymme för gångtrafikanter på båda sidor. Övergång för gående och cyklister över Björnmossevägen inom planförslagets nordvästra del behöver studeras för att säkerställa en trafiksäker och framkomlig lösning.

Det blir trångt om det bara ska finnas en cykelbana och en gångbana på ena sidan om Björnmossevägen, menar flera. Det är många som dagligen passerar här, inte bara de i närområdet. Den gång- och cykelväg som föreslås, hamnar i direkt anslutning till bilvägen, med 4600 fordonspassager per dygn och kommer inte att upplevas som vare sig angenäm eller säker. Det är anmärkningsvärt att så många dramatiska försämringar i boende- och livskvaliteten i Kälvesta utmålats som något positivt och utvecklande för området.

Kollektivtrafik

Trafikförvaltningen är positiv till att vägen ska utformas för buss och vill här lyfta att det är viktigt att RiBuss används som underlag. Trafikförvaltningen förutsätter att staden kontaktar förvaltningen för avstämning om placering av hållplatslägen och att planhandlingarna till granskningen kompletteras med information om dessa samt vägens utformning med t.ex. en sektion.

Drygt 80 yttranden handlar om kollektivtrafik. Många menar att busstrafiken inte kommer att klara trycket. Fler resenärer, smalare vägar och många år med byggtrafik bekymrar många. Bussarna är på både morgnar och eftermiddagar överfulla och dessutom oftast

försenade på grund av framkomlighetsproblem. Dessa problem kan bara väntas öka då fler boende behöver använda infrastruktur för att ta sig till arbete och skola. Många påpekar att det är extra besvärligt för personer med barnvagn eller rullator och att de får vänta kvar på hållplatsen en eller två bussar då det ofta redan är fullt med barnvagnar på bussen. En enda busslinje kommer att göra det omöjligt att ta sig någonstans utan bil.

För en mer bilfri miljö krävs ett stort ansvar i att förstärka de alternativa färdalternativen. Det borde vara prioriterat att expandera kollektivtrafiken innan bebyggelsen ska ske, menar några. Kälvesta ligger längst bort från spårbunden trafik i stadsdelen, påpekar flera, det gör att det finns minst en bil per hushåll och det är något som inte stämmer överens med de nya moderna parkeringstalen för Stockholm.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Syftet med att förändra Björnmossevägen är att den ska få en stads-karaktär med samlade trafikflöden som även innebär att marken kan utnyttjas på ett effektivare sätt. Den konkurrens som råder om marken i Stockholm gör att tidigare stadsplanering behöver ifrågasättas, särskilt överbreda gatusektioner. Den gatusektion som föreslås bedöms inte ha negativ påverkan för framkomligheten. Syftet med åtgärderna på Björnmossevägen är även att skapa upplevelsen av en mer befolkad miljö där gång- och cykeltrafikanter prioriteras upp, vilket leder till sänkta hastigheter. Planförslaget innebär sammantaget en ökad andel yta för gående och cyklister. Kontoret anser att gator med samlade trafikflöden och anslutande bebyggelse har vistelsevärden och kan bidra med både grönska och upplevelser som ett komplement till områdets befintliga gröna struktur och lummiga parkvägar. Utifrån trafiksäkerhetssynpunkt bedöms inte utformningen av gatan ha en negativ påverkan.

Det finns trafiksäkra passager över Björnmossevägen, exempelvis en signalreglerad passage i planområdets södra del. En ny övergång föreslås utformas med en avsmalnad körbana för att skapa ett tryggare övergångsställe. Söder om planområdet finns även en gång- och cykeltunnel under körbanan. I det fortsatta planarbetet ska övergången i planområdets norra del studeras utifrån trafiksäkerhet. Detaljplanen möjliggör fortsatt separering mellan gång-, cykel- och biltrafik som får egna körbanor. Den totala ytan för gång- och cykeltrafik ökar i och med planförslaget, medan körbanan för bilar minskar något från dagens mått. Inga planskilda korsningar berörs av förslaget. Vad gäller gång- och cykelbanor så ska dessa ses över utifrån kopplingar över Björnmossevägen, särskilt i planområdets norra del. Det ska även utredas om det finns möjlig-

het att bevara och återskapa delar av de befintliga parkvägarna som ett komplement eller ersättning för föreslagen gatusektion.

Lägre parkeringstal är en åtgärd för att minska trafikalkstringen och bilanvändandet som den tillkommande bebyggelsen annars skulle bidra med. Stadsbyggnadskontoret bedömer att föreslaget antal parkeringsplatser är relevant. Parkeringstalet (antal p-platser/lgh) är framräknat enligt stadens policy för projektspecifika och gröna parkeringstal som i grunden utgår från det faktiska bilinnehavet i stadens olika stadsdelar. Parkering på allmän plats regleras genom lokala trafikföreskrifter.

Kontoret noterar trafikkontorets synpunkter och beaktar dessa i det fortsatta planarbetet. Den parkering utmed gata som är markerad i plankartan är inte avsedd som snedställd parkering. Kontoret ämnar tydliggöra hur parkeringen ska hanteras i granskningshandlingarna. In- och utfarter till fastigheter behöver i regel korsa gång- eller cykelbanor. På liknande sätt angörs flera av de befintliga villafastigheterna. Staden har riktlinjer för hur trafiksäkra in- och utfarter ska utformas och det ska undersökas om bestämmelser om in- och utfarter behöver regleras på plankartan för att säkerställa att riktlinjerna följs.

Angående framkomlighetsproblem under rusningstid konstaterar kontoret att det är liknande förhållanden runt om i staden. Den höga belastning som uppstår under några få timmar om dygnet motiverar oftast inte en utbyggnad av infrastrukturen. Att bo och arbeta i Stockholmsregionen innebär att köbildning och längre restider bör kunna tolereras. Komplettering av bebyggelse inom en befintlig stadsdel innebär nästan alltid en ökad trafikmängd. Stadsbyggnadskontoret bedömer att trafikstrukturen klarar den trafikökning som planförslaget alstrar vilket även konstateras i framtagna trafikutredning.

Kontoret noterar trafikförvaltningens synpunkter och beaktar dessa i det fortsatta arbetet. Förtydligande angående hållplatslägen ska ingå i granskningshandlingarna. Detaljplanen styr inte turtäthet eller rutter för kollektivtrafiken, men planförslaget möjliggör för att busstrafik fortsatt ska kunna trafikera gatan. Med ett större befolkningsunderlag i området ökar också behovet av ökad turtäthet, vilket i så fall hanteras av Region Stockholm som ansvarar för kollektivtrafikplaneringen. Planområdet saknar spårbunden kollektivtrafik inom rimliga avstånd. Däremot bedöms bussförbindelser till Spånga och Vällingby som goda. Restiden med kollektivtrafik in till centrala Stockholm är liknande som från Hässelby Strand även om busstrafiken har lägre kapacitet och framkomlighet i rusningstid.

Kollektivtrafikens kapacitet kan med ett ökat befolkningsunderlag på sikt bli bättre.

Vid byggnation åligger det exploatören att redovisa en fungerande framkomlighet, men det är troligt att framkomligheten på Björnmossevägen under byggtiden kommer upplevas som begränsad vilket är ofrånkomligt vid större vägarbeten. Eftersom vägen avses flyttas kan den nya vägbanan byggas samtidigt som den befintliga är i drift vilket kan vara positivt för framkomligheten under byggtiden.

Planhandlingarna kommer att omarbetas till granskningsskedet. Inkomna synpunkter noteras.

Teknisk försörjning

Länsstyrelsen, Stockholm vatten och avfall, miljö- och hälsoskyddsnämnden, kommunala lantmäterimyndigheten och Ellevio har lämnat synpunkter på hur planförslaget hanterar teknisk försörjning. Några få synpunkter har även inkommit från privatpersoner med bäring på skyfall, dagvatten och sophantering.

Vattenförsörjning och spillvatten

Stockholm vatten och avfall (SVOA) poängterar den omfattande flytt av VA-ledningar i stora dimensioner som behövs på grund av att Björnmossevägen flyttas österut och för att översvämningssytor är planerade över befintliga VA-ledningsstråk. Spillvattenledningen som leds upphängd i dagvattentunnel från områdets norra del är idag överbelastad. En spillvattenpumpstation behöver anläggas i området och en ny tryckledning behövs för att pumpa spillvatten till Skattegårdsvägens ledningar. Område saknas för spillvattenpumpstation i samrådshandlingarna. Det krävs även en flytt av befintlig tryckstegringsstation vars placering inte stämmer med planhandlingarna. Pumpstationen behöver en anslutande yta av 4,5 x 12 meter för uppställning av fordon. Väster om Björnmossevägen finns en befintlig spillvattenledning som behöver ett utökat u-område till 8 meter.

Dagvatten

Länsstyrelsen, Stockholm vatten och avfall (SVOA) och miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) har haft synpunkter på dagvattenhanteringen i detaljplanen och anser att dagvattenutredningen behöver kompletteras. SVOA framhåller att det är viktigt att dagvattenutredningen visar avrinningsområden och avvattningsvägar tillsammans med de områden som påverkar samt påverkas, före och efter exploateringen. De hänvisar även till att utredningen ska stämmas av efter *checklista för dagvattenutredningar* och följa *Stockholms stads dagvattenstrategi*. MHN anser att dagvattenhanteringen samt höjd-

sättning av mark och byggnader bör baseras på en skyfallsmodule-ring.

SVOA har önskemål om att få disponera parkområdet som är beläget söder om kommungränsen mot Järfälla samt öster om de nya radhusen för ett öppet fördröjningsmagasin för dagvatten. Anledningen är att befintligt dagvattensystemet är överbelastat och tidiga beräkningar visar att SVOA behöver fördröja cirka 7000 m³ i området.

MHN och kommunala lantmäterimyndigheten (KLM) vill se klargöranden för de avskärmande diken som planeras i planområdets västra del. Synpunkterna rör ansvarsfördelning och att dikena bör regleras i plankartan. MHN anser även att infiltration ska säkerställas inom förgårdsmark med planbestämmelser.

SVOA efterfrågar en beskrivning av den södra delen av planområdet som tillhör Mälaren-Görvålns avrinningsområde. SVOA påpekar även felaktigheter i dagvattenutredningen vad gäller val av indata och beräkningar. MHN anser att den klimatkoefficient på 25 procent som använts i dagvattenutredningen är för lågt räknad då stora osäkerheter finns kring det framtida klimatet.

Länsstyrelsen, MHN och SVOA gör bedömningen att översvämningrisker inom planområdet inte är tillräckligt utredda för att avgöra markens lämplighet. Läs mer under Hälsa och säkerhet.

Länsstyrelsens anser att miljökvalitetsnormer för vatten riskerar att överskridas. Läs mer under Miljö- och klimataspekter.

Utöver remissinstanser har ett fåtal synpunkter inkommit som berör dagvatten. Dagvattenutredningen anses endast visa vattnets väg vid skyfall och hur dagens omhändertagande av dagvattnet går till. Man menar att vattnets omhändertagande efter föreslagen exploatering saknas i utredningarna. Dagvattenhanteringen och hur rening innan anslutning till Bällstaån kan ske anses inte heller vara helt färdigutrett.

Energiförsörjning

För att klara elförsörjningen av tillkommande bebyggelse behövs en ny nätstation. Ellevio förutsätter att det södra E-området i plankartan är reserverat för nätstation och att det tydligt ska framgå av bestämmelserna. Befintlig elnätstation i områdets norra del hamnar i konflikt med kvartersmark och kommer flyttas till allmän platsmark. Ellevio förtydligar vikten av att tillräckligt utrymme finns för tillkommande kablar. Genom flyttningen av Björnmossevägen kommer befintligt 11 kV och 0,4 kV elnät att behöva flyttas och

anpassas till den nya bebyggelsen. Ett 11 kV kabelstråk löper genom planområdets parkmark. Stråket påverkas vid Björnmossevägen i norr och kommer behöva flyttas eller läggas om i vissa delar av sin sträckning.

Avfallshantering

SVOA ser positivt på att det planeras för ett maskinellt insamlings-system i form av bottentömmande behållare.

Idag finns det en återvinningsstation placerad mellan Björnmossevägen och Sörgårdsvägen. Ett fåtal som lämnat synpunkter efterfrågar en beskrivning av hur planförslaget påverkar stationen och undrar om den kommer att försvinna. De poängterar att försämrad tillgänglighet riskerar att leda till ökad nedskräpning och minskad vilja till att sortera.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Inkomna synpunkter rörande vattenförsörjning, dagvatten och skyfall noteras. Efter samrådet kommer dagvattenutredningen att uppdateras för de delar som saknas, både för kvartersmark och allmän platsmark. Även en skyfallsmodellering kommer att tas fram och planhandlingarna kommer att revideras med anledning av detta. Synpunkter kring behov av att säkerställa servitut genom u-områden eller andra tekniska anläggningar noteras och kommer att ses över inför granskningsskedet.

Stadsbyggnadskontoret tar med inkomna synpunkter gällande energiförsörjning i det fortsatta planarbetet. Planhandlingarna revideras.

Befintlig återvinningsstation placerad mellan Björnmossevägen och Sörgårdsvägen planeras att flyttas österut på Sörgårdsvägen. Tillgängligheten bedöms inte försämras. Placeringen kommer att tydliggöras i granskningshandlingarna.

Hälsa och säkerhet

Buller

Drygt 20 synpunkter har inkommit som berör buller och då framförallt trafikbuller från den föreslagna flytten av Björnmossevägen. Det som enligt yttrandena anses påverka bullernivåerna mest är att grönområden kommer att tas i anspråk, att den nya bebyggelsen kommer innebära en trafikökning, samt att ljudet från trafiken kommer att studsas mot fasaderna på de nya flerbostadshusen.

Det finns en oro från de som bor inom fastigheterna som gränsar mot planområdet att planförslaget innebär att området kommer bli mer bullerutsatt. Det gäller främst de fastigheter som ligger öster

om planområdet, då de kommer hamna närmre vägen, och att den skog som tidigare absorberat buller kommer att tas i anspråk. Flera påpekar att området är bullerutsatt redan idag då det ligger mellan större trafikstråk, exempelvis Lövestavägen och Bergslagsvägen samt korridoren för in- och utflygning från Bromma flygplats.

Av yttrandena framgår att hänsyn till boendes bullermiljö måste tas och att bulleråtgärder behöver visas i planförslaget. Många kritiserar den bullerutredning som gjorts och menar att utredningen inte tagit tillräcklig höjd för den ökade trafikmängden som de nya bostäderna innebär. Utredningen räknar på en schablonsiffra om 5–6000 bilar per dygn. Många tror att antalet bilar per dygn kommer bli större än så, vilket kommer att bidra till högre bullervärden. En del menar att sänkt hastighet inte räcker som bulleråtgärd, samt att bullerplank eller bullervallar kommer att dela av och negativt påverka de grönområden som föreslås bevaras.

Översvämningsrisker

Länsstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Stockholm vatten och avfall har lämnat synpunkter på hur detaljplanen hanterar skyfall och översvämningsrisker. Länsstyrelsen anser att kompletterande utredningar och beskrivningar krävs för att kunna avgöra om planerad bebyggelse är lämplig utifrån risken för ett 100-årsregn. De anser, i linje med miljö- och hälsoskyddsnämnden att de skyddsåtgärder som krävs för att göra marken lämplig ska finnas med i plankartan.

MHN bedömer att en högupplöst skyfallsmodulering är nödvändig för att avgöra hur flödesvägar, vattendjup och vattnets utbredning kommer att hanteras i detaljplanen. Vidare anser de att nödvändig höjdsättning ska anges i plankartan efter moduleringens resultat. Dagvattenutredningens beräknade klimatfaktor på 25 procent bedöms vara underskattad varpå MHN anser att en högre klimatfaktor bör användas.

Stockholm vatten och avfall har ett behov av att fördröja vatten inom planområdet vilket behöver studeras i förhållande till områdets övriga skyfallshantering. De efterlyser även redovisade konsekvenser för hur förslaget påverkar översvämningsriskerna i området.

Drygt 20 synpunkter som inkommit berör översvämningsrisker i området. En av de större frågorna som inkommit är vart allt vatten ska ta vägen när större delen av marken blir hårdgjord och grönområden minskar. Många som bor i nära anslutning till planområdet är oroliga för de befintliga husen. Det anses vara oklart vem som ansvarar för eventuella sättningar när ny bebyggelse och ny väg upp-

förs. Det riktas kritik mot att konsekvenserna angående hur omgivande områden kan drabbas av översvämning med föreslagen exploatering inte har presenterats.

Markföreningar och geoteknik

Länsstyrelsen samt miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att markföreningar behöver beskrivas och utredas ytterligare. MHN påpekar att delar av planområdet inte är undersökt och efterlyser en översiktlig markundersökning. De bedömer att planhandlingarna bör redovisa planområdets föreningssituation och hur markföreningarna kommer att omhändertas för att göra området lämpligt för bostadsändamål.

Utifrån de geotekniska utredningar som tagits fram saknar Länsstyrelsen ett tydligt ställningstagande i planhandlingarna om marken är lämpad för ändamålet. Länsstyrelsen och MHN efterfrågar även ett förtydligande kring sättningsrisker inom planområdet och att ett framtida förändrat klimat bör beaktas.

Ett fåtal privatpersoner har påpekat att det saknas en redovisning av hur bortledning av grundvattnet ska hanteras. Det framgår att befintliga fastigheter som angränsar till planområdet står på pålad grundläggning i lera och att effekterna avseende sättningar, sidosväll, vibrationer med mera av nybyggnationen bör ingå i en miljökonsekvensbeskrivning. Det har även påpekats att de grundvattenändringar som medförs av Förbifart Stockholm ännu inte visats.

Skyddsrum

En yttrande förutsätter att det ställs krav på skyddsrum i tillkommande bebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Trafikutredningen beräknar att trafikmängden för Björnmossevägen givet exploateringen är 6344 fordon givet årsvardagsdygnstrafik (ÅVDT) (befintligt cirka 4700 ÅVDT plus tillkommande 1644 ÅVDT). Bullerutredningen har räknat på en trafikmängd om ca 6254 ÅVDT för Björnmossevägen. Kontoret bedömer att utredningarna har tillräcklig noggrannhet då den beräknade trafikmängden ofta rymmer osäkerheter. Till granskningsskedet kommer kontoret tillsammans med berörda förvaltningar se över om bullerutredningen behöver uppdateras utifrån beräknade trafikmängder.

Då Björnmossevägen föreslås flyttas kan bullervärden vid befintlig bebyggelse förändras. Synpunkter kring oro för ökat buller vid befintlig bebyggelse noteras och inför granskningsskedet kommer bullerutredningen, i samband med att den revideras, även att kompletteras med en beskrivning av påverkan på befintlig bebyggelse. Sänkt hastighet är en av flera lösningar för att hantera bullervärden och

är en lösning som inte skapar barriärer, samtidigt som trafiksäkerheten kan öka. Eventuella skydd mot bullerstörning kommer att föreslås i granskningshandlingarna.

För att säkerställa markens lämplighet kommer en skyfallsmodulering att tas fram. Skyfallsmoduleringen kommer att ligga till grund för utformning av kvartersmark och allmän platsmark för att säkerställa att tillräckliga vattenvolymer kan hanteras inom planområdet och inte orsaka skada på tillkommande bebyggelse. Det ska även säkerställas att befintlig bebyggelse inte får en försämrad situation.

Gällande markföroreningar kommer kompletterande markundersökningar att genomföras för att säkerställa markens lämplighet. Eventuella åtgärder kommer att redovisas i granskningshandlingarna. Synpunkterna noteras.

Inga krav ställs på skyddsrum i tillkommande bebyggelse i detaljplanen.

Eventuella skador som uppstår vid en byggnation, t.ex. vid sprängning ansvarar exploatören eller dess entreprenör för. Bygg- och rivningsarbeten ska enligt Plan- och bygglagen planeras och utföras med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppstår. Miljöbalken gäller vid arbeten som kan medföra störningar till omgivningen. Av miljöbalken framgår att verksamhetsutövare är skyldiga att skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot olägenhet eller skada.

Miljö- och klimataspekter

Naturvärden

Cirka 100 av de inkomna synpunkterna lyfter fram de ekologiska värdena och den negativa påverkan på djur- och naturlivet som de anser att detaljplaneförslaget skulle innebära. De som yttrat sig poängterar vikten av närhet till grönområde, ekosystemet och den biologiska mångfalden.

Föreslagen placering av ny bebyggelse och flytt av Björnmossevägen innebär att del av det grönområde, som många Kälvestabor vill bevara, tas i anspråk. De som lämnat yttranden menar att det är allt viktigare att bevara befintliga grönområden i en tid med växande klimatförändringar.

Förslaget innebär att större del av befintliga grönområden ersätts med nyanlagd parkmark vilket många menar skulle vara ett ingrepp i ekosystemet. Det rika djurlivet anses komma att försvinna och det

finns en skepsis till att djuren inte skulle återvända. Yttranden uppmärksammar att både den kommunala översiktsplanen och kommunens budget 2019-2021 föreskriver att planerat område består av sammanhängande natur- och grönområden som är särskilt betydelsefulla för skydd och bevarande av den biologiska mångfalden. Det riktas kritik mot att stadsbyggnadskontoret inte genomfört de miljöanalyser som enligt synpunktslämnarna krävs. Befintliga grönområden förklaras som rofyllda och kan inte ersättas med nyanlagda parkmiljöer.

Många är kritiska mot att planförslaget inte stämmer överens med det syfte som kommunicerats. Bland annat har synpunkter inkommit som citerar bland annat startpromemorian, planbeskrivningen och vad som sagts vid samrådsmötet. De citat som tas upp är exempel ”tillvarata och utveckla befintliga gröna samband i området” och ”stärka kvaliteter i befintliga park- och naturområden”. Planförslaget anses inte överensstämja med dessa utlovade citat. Att bygga höghus, parkeringsplatser och stadsgata menar man är motsatsen till en utveckling av grönstrukturen. Intresset att exploatera området anses väga tyngre trots att det i planbeskrivningen har dokumenterats brister och konsekvenser för närområdet, de boende och den biologiska mångfalden.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Länsstyrelsen meddelar att de delar stadens bedömning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan och att ingen miljökonsekvensbeskrivning krävs.

Runt 20 synpunkter handlar om att förslagets konsekvenser medför en betydande miljöpåverkan och menar att staden gjort en felaktig bedömning. Någon efterfrågar en redogörelse för vad bedömningen grundats på. De hänvisar till att det enligt miljöbalken och plan- och bygglagen ska göras en miljökonsekvensbeskrivning, något som inte gjorts. Någon menar även att en vattendom eventuellt krävs, men att staden även väljer att bortse från det. Ett yttrande menar att kommunen ska vända sig till Naturvårdsverket för att få ett utlåtande om att göra en begränsad MKB alternativt en fullständig MKB.

Många av synpunkterna uppger oro för planförslagets konsekvenser för grönområden och växt- och djurliv, vilket flera menar inte kommer att kunna kompenseras med planterad ordnad växtlighet, utegym etc. Som motiv till att en miljökonsekvensbeskrivning behövs, uttrycks det att biotoper, habitat och utrotningshotade och fridlysta arter kommer att försvinna. Landskapets betydelse för den biologiska mångfalden är stor och därför borde det vara skäl till att det ska utredas som betydande miljöpåverkan. Även ökade risker

för översvämning, ökad otrygghet och klimatpåverkan av att ta bort grönområdet uppges som skäl till att bedöma det som en betydande miljöpåverkan. Andra motiv till att en miljökonsekvensbeskrivning behövs uppges bland annat vara buller, transporter, vibrationer, påverkan från sprängningsarbete, luftkvalitet och trafiksäkerhet. Även sättningar och sidosänkningar för befintlig bebyggelse vars grundläggning är på lera bör ingå i en miljökonsekvensbeskrivning framkommer som synpunkter bland yttranden. Dessutom påtalas det att garage som kommer att hamna under grundvattennivån planeras, men att man inte har redovisat hur grundvattnet ska hanteras.

Någon anser att en noggrannare dagvattenutredning ska göras och ingå i miljökonsekvensbeskrivningen som hanterar förslagets konsekvenser för befintlig bebyggelse.

Luftkvalitet

Länsstyrelsen saknar en redovisning av luftföroreningshalter i planområdet och om planförslaget bedöms påverka möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för luft. Detta behöver redovisas till granskningsskedet. Länsstyrelsen rådgör även för att lägre haltnivåer än de juridiskt bindande miljö kvalitetsnormerna, ur hälsosynpunkt, bör nås.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen bedömer att det finns en risk att föroreningar och näringsämnen i Bällstaån ökar i och med förslaget. En ökad andel hårdgjorda ytor kan medföra en sämre rening av dagvatten inom tillrinningsområdet. Detta kan försvåra möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna i Bällstaån. Länsstyrelsen efterfrågar en tydligare redovisning av vilka ytor som ska användas för fördröjning och rening och att dessa är tillräckliga för att täcka behovet för allt dagvatten som passerar området.

Länsstyrelsen önskar även en bedömning av den renande effekt som området kan ha idag och vilken belastning som omgivande områden har på planområdet. Länsstyrelsen anser att hänsyn behöver tas till dagens dagvattenfördröjande och renande funktion av lågpunkterna i planområdet och att dessa behöver ersättas med extra renande åtgärder innan dagvatten släpps på tunneln till Bällstaån. Länsstyrelsen vill att åtgärderna säkerställs i planen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Detaljplaneringen har sin utgångspunkt i översiktsplanen där Björnmossevägen är utpekad som stadsgata av lokal karaktär, vilket innebär att ny blandad bebyggelse kan provas längs gatans sträckning. Stadsbyggnadskontoret bedömer att intresset att utveckla området med nya bostäder väger tyngre än de naturvärden

som tas i anspråk. Förslaget bedöms ha begränsad påverkan på stadens habitatnätverk. I förslaget har tomtgräns till nya radhus placerats ca 5 meter från groddjurshabitatet vilket bedömts ge förutsättningar för goda lekvatten. Dagvattenhanteringen har planerats för att bidra med positiva effekter till det befintliga groddjurs-habitatet. Fortsatt kommer de hydrologiska förutsättningarna för habitatet att förtydligas.

I en förtätning av en bostadsmiljö är det viktigt att grönstrukturen inom och genom området stärks och omhändertas. För att göra det krävs en inventering av vilka befintliga värden som finns i området. Att sedan tillföra dessa värden, även när den totala ytan för grönområdet minskar kan stärka de ekologiska sambanden. Kontoret bedömer att viktiga naturvärden samt möjligheten att stärka befintliga samband har tagits tillvara i projektet. Till granskningsskedet ska de gröna sambanden inom och genom området studeras vidare för att på bästa sätt möjliggöra en utveckling av området med bostäder och service samtidigt som de gröna värdena stärks givet exploateringen. Den övergripande parkstrukturen ska ses över och nya avvägningar mellan parkmark och kvartersmark ska studeras.

Stadsbyggnadskontoret har bedömt att en miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken inte krävs vilket även framkommit av remissinstanserna vid en tidig behovsbedömning. Länsstyrelsen delar i samrådet den bedömningen. De miljöaspekter som behöver utredas och belysas omhändertas inom planprocessen och redovisas i planbeskrivningen. Aktuella justeringar efter samrådet ska redovisas i kommande granskningshandlingar. Detaljplanearbetet syftar till att pröva markens lämplighet för föreslagen användning och inom det arbetet har flera utredningar gjorts som inte är beroende av att en miljökonsekvensbeskrivning görs. I samband med att planförslaget ska ses över, ska också gjorda utredningar omarbetas för att hållas aktuella.

Efter samrådet kommer dagvattenutredningen att uppdateras för de delar som saknats, både för kvartersmark och allmän platsmark. Även en skyfallsmodellering kommer att tas fram och planhandlingarna kommer att revideras med anledning av detta och för att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten efterlevs för området. Planhandlingarna ska även beskriva hur skyfallshanteringen ska utformas för att inte försämra situationen för befintliga byggnader. Synpunkterna noteras.

Gällande luftkvaliteten i området så kommer planhandlingarna att kompletteras med efterfrågad information och redovisning inför granskningsskedet.

Detaljplaneförslaget kommer att förtydligas i granskningshandlingarna gällande sättningsrisker och markens lämplighet för ändamålet.

Olägenhet för grannar

Många synpunkter som inkommit gäller olägenheter för grannar. Flera uppger att den nya bebyggelsen med sin höjd och placering kommer att innebära insyn in på tomter och in i befintliga bostäder och medföra ett försämrat privatliv och boendekvaliteter. Dessutom uppger de att den nya bebyggelsen kommer att innebära skuggning och förlorat dagsljus för intilliggande bostäder och att många dessutom kommer att bli av med sin utsikt och kontakt med grönskan i området.

Det framkommer synpunkter som uppger oro för att fastighetsvärdena i området kommer att sjunka och att man frågar sig hur ersättning för den värdeminskningen kommer att ske. Flera påtalar att deras vardag kommer att inskränkas i och med byggtiden som kommer att pågå under en lång tid. De menar att byggtiden kommer att medföra buller, sprängningar, vibrationer, damm, byggtrafik, begränsad framkomlighet och utsläpp från byggfordon.

Det framkommer genom de inkomna synpunkterna att grönskan längs med Björnmossevägen används av boende i området för rekreation. Grönområdet som påverkas av planförslaget är betydelsefullt som rekreationsområde och bostadsnära grönområde som flera inte vill ska försvinna.

Många menar även att föreslagen volym och placering av ny bebyggelse kommer att resultera i skugga och insyn av befintlig bebyggelse i anslutning till planområdet. Bebyggelsen anses ligga alldeles för nära den befintliga bebyggelse. Detta kommer leda till att boende i området inte kommer att kunna nyttja sin tomt på samma sätt som de kan idag samt att detta är en inskränkning av deras privata sfär och integritet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Planprocessen innebär en lämplighetsprövning av den mark som ska bebyggas där enskilda och allmänna intressen ska vägas. En antagen detaljplan innebär därför att en avvägning mellan de olägenheter som detaljplanen medför grannar och andra berörda och den nytta som detaljplanen ger har gjorts.

Eventuella skador som uppstår vid en byggnation, t.ex. vid sprängning ansvarar exploatören eller dess entreprenör för. Bygg- och rivningsarbeten ska enligt Plan- och bygglagen planeras och utföras.

ras med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppstår. Miljöbalken gäller vid arbeten som kan medföra störningar till omgivningen. Av miljöbalken framgår att verksamhetsutövare är skyldiga att skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot olägenhet eller skada.

Angående den skuggverkan och insyn som förslaget innebär för närboende bedömer kontoret att det är i nivå för vad som behöver accepteras i ett förtätningsprojekt i en tät och växande storstadsregion. Höjder har reglerats för att minska de negativa effekterna vid de mest utsatta fastigheterna. Placeringen av husen har även gjorts för att skapa så stora avstånd som möjligt mellan befintliga och tillkommande bostäder givet förutsättningarna på platsen.

Detaljplanen har utformats för att kunna bevara och tillskapa nya rekreativa och gröna värden i området. Bland annat med satsningar på parkmiljöerna. Den avvägning som gjorts är att områdets gröna värden inte överväger nyttan som detaljplanen möjliggör. Till granskningsskedet kommer de gröna miljöerna att ses över och nya avvägningar göras mellan kvartersmark och allmän platsmark.

All detaljplanering kan sägas ha effekter på fastighetsvärden. Enligt lagstiftningen så finns inget stöd för att ersätta presumtiva värdeförändringar på fastigheter. Planförslagets konsekvenser för närboende har utretts under planarbetet och kommer fortsatt att vara en del av den sammanvägda bedömningen mellan allmänna och enskilda intressen. De synpunkter som inkommit i samrådet kommer att ligga till grund för ytterligare bearbetning av byggnadshöjderna och bebyggelsens placering.

Övriga frågor

Det har kommit in cirka 160 synpunkter som gäller övriga synpunkter. Närmare 20 av dessa handlar om upplåtelseformen för den planerade bebyggelsen. Vidare handlar omkring 50 synpunkter om oro över hur den planerade bebyggelsen kommer att påverka frågor om social samhörighet och trygghet i området. Det har också kommit in drygt 30 yttranden som handlar om detaljplanen för Björnbo-daskolans utbyggnad, några av dessa handlar även om trafiksäkerhet och framkomlighet under byggtiden om bostäderna och skolan byggs ut samtidigt. Strax över 20 synpunkter handlar om själva byggtiden, därtill har närmare 20 personer yttrat sig om värdeminskning av befintliga fastigheter och i strax under 20 yttranden efterfrågas en ökad insyn i projektets ekonomi.

Upplåtelseform

Närmare 20 synpunkter handlar om den planerade upplåtelseformen för bostäderna. 6 av synpunkterna tar upp att hyresrätt är positivt men att hyresrätter bör blandas med bostadsrätter eller äganderätter i radhusliknande flerbostadshus om 2–3 våningar eller radhus. Detta för att karaktären på området ska kunna behållas samtidigt som det möjliggör för fler att få tillgång till ett annat hyresboende än i ett högre flerbostadshus. I ett av dessa yttranden föreslås att kommunen bör utreda möjligheten att skapa flexibla och yteffektiva bostäder för exempelvis kollektivboende som boendeform. I tre andra efterfrågas en plan för bostäder för äldre personer och att planen bör möjliggöra seniorboende eller att 65 + boende kan etableras. De som lämnat synpunkter menar att om boende i området får förtur till en lägenhet kan det bidra till en positiv flyttkedja.

Övriga som lämnat synpunkter är negativa till hyresrätt som upplåtelseform. Några uttrycker oro över att de nya lägenheterna kommer att bli dyra eller att det inte kommer att erbjudas olika storlekar. Vissa är oroliga för att planförslaget kommer att leda till att lägenheterna används av kommunen för sociala ändamål, vilket de menar riskerar att leda till att det nya bostadsområdet blir homogent, utsatt och påverkar området negativt.

Björnbodaskolan

Söder om planområdet för den nya bebyggelsen längs Björnmossevägen pågår samtidigt en planprocess för att möjliggöra en utbyggnad av Björnbodaskolan. Det har kommit strax över 30 synpunkter som berör Björnbodaskolan.

Flera av dessa synpunkter handlar om samordningen mellan de planerade bostäderna längs Björnmossevägen och utbyggnaden av skolan. Övriga oroar sig för hur samordningen av projekten kommer att hanteras under genomförandetiden med anledning av trafik- och säkerhetsfrågor. Även synpunkter rörande skolans och skolgårdens storlek har inkommit.

Genomförande och byggtid

Synpunkterna handlar om möjligheten att röra sig i området och hur boendekvaliteten kommer att påverkas under byggtiden. En större andel av de som lämnat synpunkter oroar sig framför allt för att arbetet kommer att pågå längre än planerat och att de ska behöva bo i anslutning till en byggarbetsplats under 5 till 20 år.

Några poängterar att alternativa vägar saknas vilket innebär att framkomligheten under byggtiden kommer vara dålig, några menar ohållbar. Några uttrycker även oro över framkomligheten för utryckningsfordon med anledning av byggtrafiken och undrar hur

kommunen planerar att säkerställa framkomligheten under byggtiden.

Det har kommit in några synpunkter där det efterfrågas en beskrivning av hur arbetet för att minimera risker ska gå till. De känner oro för att omfattande sprängningsarbeten och vibrationer från byggarbetet kommer att orsaka skador på intilliggande bebyggelse, och de undrar hur kommunen kommer att hantera risker för skador under byggtiden.

Vidare anser flera att sprängningar, lyftkranar och den tunga byggtrafiken kommer att orsaka buller, vibrationer, damm och utsläpp med mera vilket påverkar hälsan och vardagslivet negativt för boende, barn och vuxna, i området.

Ekonomi

Cirka 20 synpunkter har inkommit som beskriver oro för att värdet på befintliga fastigheter i området kommer att minska på grund av planerna på höga flerbostadshus och vägens nya dragning närmare befintliga villor och radhus. De känner oro inför att husen inte kommer att vara möjliga att sälja under byggtiden och att den investering de gjort i sina bostäder är svår att få tillbaka vid en eventuell försäljning även efter byggtiden. Ett fåtal av dessa undrar hur kommunen tänker kring värdeminskning och om de kommer att ersättas.

Närmare 20 yttranden har inkommit där det efterfrågas en ökad insyn och mer information om kommunens kalkyl för allmänna anläggningar i projektet. De undrar särskilt vad det kommer att kosta att flytta Björnmossevägen. De uttrycker en stark oro för eventuella merkostnader som drabbar skattebetalarna och ifrågasätter om valet att flytta vägen är kostnadseffektivt. I några av synpunkterna efterfrågas också en redovisning och uppföljning Stockholmshusens ekonomi. De undrar om staden kan säkerställa att hyrorna blir lägre och därför möjliggör för fler att hyra en egen bostad. Det finns även en undran om budgeten har hållits och om hyrorna har förverkligats.

Trygghet

Cirka 50 synpunkter har berört en generell oro i form av blandade synpunkter. Bland annat framförs en oro för att områdets sociala samvaro och trygghet kommer att påverkas negativt av den föreslagna bebyggelsen. Många av de som lämnat synpunkterna vill inte ha någon förändring, flera nämner att förslaget inte kommer att lösa bostadsbristen på grund av det blir för dyra bostäder och flera uttrycker också en rädsla för att ett ökat antal boende kommer leda till ökad otrygghet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Upplåtelseformen kan inte regleras i en detaljplan. Om staden är markägare, kan upplåtelseformen styras genom avtal. Markanvisningen för planarbetet anger totalt ca 400 bostäder varav ca 220 hyresrätter, ca 100-150 bostadsrätter samt 25-30 radhus. Planförslaget föreslår en komplettering av flerbostadshus i befintlig bebyggelse, vilket skapar en blandning av upplåtelseform och byggnadstyp i Kälvesta i stort. Staden eftersträvar en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer i alla stadsdelar för att främja integration och en socialt sammanhållen stad. Kompletteringar i områden med ett ensidigt bostadsbestånd provas för att skapa lokal variation.

Planarbetet med Björnbodaskolans utbyggnad pågår parallellt med nu aktuell planprocess för Björnmossevägen. Bland annat pågick samrådstiden för dessa samtidigt och samrådsmötet hölls gemensamt. Staden bedömer att samordning mellan de båda planprocesserna och synpunkter gällande skolan behandlas i respektive planprocess.

I en detaljplan kan inte störningar under byggtiden regleras. Vid en byggnation ska gällande riktlinjer följas som regleras enligt miljöbalken. Om en misstanke om att gällande riktlinjer inte följs kan dessa anmälas till miljöförvaltningen som får utreda ärendet. Miljöbalken gäller vid arbeten som kan medföra störningar till omgivningen. Av miljöbalken framgår att verksamhetsutövare är skyldiga att skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot olägenhet eller skada.

Eventuella skador som uppstår vid en byggnation, t.ex. vid sprängning ansvarar exploatören eller dess entreprenör för. Bygg- och rivningsarbeten ska enligt Plan- och bygglagen planeras och utföras med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppstår. Vid byggnation åligger det exploatören att redovisa en fungerande framkomlighet, men det är troligt att framkomligheten på Björnmossevägen under byggtiden kommer upplevas som begränsad vilket är ofrånkomligt vid väg- och byggarbeten.

Planförslagets negativa konsekvenser för närboende har utretts under planarbetet och kommer fortsatt att vara en del av den sammanvägda bedömningen mellan allmänna och enskilda intressen. Planförslaget kommer att bearbetas inför granskningsskedet. Stadens samlade bedömning är att de negativa konsekvenserna för närboende är i nivå med vad som kan anses vara normalt förekommande vid ett förtätningsprojekt i en tät och växande storstadsregion.

Vid försäljning av stadens mark sker ingen skattefinansierad investering vid exploateringen. Enskilda skattefinansierade investeringar kan dock genomföras i samband med exploateringar om andra allmänna intressen kan ha nytta av dem. Förslagets ekonomiska förutsättningar beskrivs i markanvisningen. Detaljplanen möjliggör ny bebyggelse enligt plankartan. Fastighetsägare och upplåtelseform kan inte regleras i en detaljplan. Samrådet är ett för tidigt skede för att avgöra den totala projektekonomin.

Om ett område upplevs som tryggt eller otryggt beror på flera olika faktorer. Staden arbetar på en mängd olika sätt för att skapa social trygghet och en stadsmiljö som både är och upplevs som säker. Parker, kollektivtrafik och gång- och cykelbanor planeras för att de ska vara tillgängliga och trygga för alla. För att skapa en mer inkluderande stad är det även viktigt att skapa variation i upplåtelseformer och bebyggelsetyper, såväl som tillgängliga miljöer för barn och funktionsvariationer, vilket skapar tillgängliga miljöer även för andra invånare.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Utifrån de samlade synpunkterna har intressekonflikter identifierats mellan allmänintresset att tillskapa fler bostäder, de förändringar i stadsbild och karaktär samt det enskilda intresset med ökad insyn och skuggpåverkan som förslaget innebär. Samma intressekonflikt finns för att ta natur- och parkmark i anspråk då ett effektivt markutnyttjande eftersträvas. Det behov som finns för att säkerställa tillräckliga ytor för att översvämningssäkra området behöver också vägas in i uppdelningen mellan kvartersmark och parkmark. Stadens mål om att utveckla stadsgator av lokal karaktär anses vara i konflikt med att behålla den befintliga gatustrukturen.

Med anledning av de inkomna synpunkterna under samrådet ska bebyggelseförslaget studeras vidare med utgångspunkten i att sänka våningsantalet. Det är också aktuellt att se över om delar av förslaget kan utvecklas med radhus eller liknande bebyggelsetypologi. På grund av översvämningrisker behöver nya ställningstaganden göras mellan kvartersmark och allmän platsmark. Kontoret föreslår att den norra delen av planområdet utreds som möjlig översvämningssyta.

Nya och kompletterande utredningar kommer även göras angående dagvattenhantering för kvartersmark och allmän platsmark, skyfallshantering, trafikbuller samt geoteknik.

Föreslagna förändringar

Med anledning av inkomna yttranden under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Byggnadshöjder
- Möjlig anpassning av byggnadstypologier
- Omlokalisering av bebyggelse inom planområdet
- Dagvattenhantering och påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten
- Skyfallshantering
- Skydd mot bullerstörningar
- Gatuutformning med fokus på framkomlighet för gående och cyklister
- Möjligheten att tillskapa och bevara delar av befintliga parkvägar

De inkomna yttrandena föranleder att kontoret avser omarbeta detaljplanen med fokus på skala, placering och bebyggelsetypologi. Förslaget behöver även studeras utifrån vilka översvämningssytor som krävs för skyfallshantering vilket kan innebära att bebyggelse behöver omplaceras inom planområdet.

Kontorets sammanvägda bedömning är att bebyggelse längs med Björnmossevägen är lämpligt. Delar av området tål en högre skala men en anpassning behöver studeras för att möta befintlig bebyggelse. Avvägningar behöver även göras för att hantera synpunkter gällande översvämningssrisker, miljökvalitetsnormer för vatten samt skydd mot trafikbuller. Delar av gatan behöver ses över utifrån trafiksäkra övergångar för gående och cyklister samt hur dessa kopplar vidare norrut mot Järfälla.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Inkomna synpunkter

Nedan redovisas en sammanfattning av inkomna synpunkter. För yttrandena i sin helhet hänvisas till planakten för projektet, diarienummer 2017-09225. Planakten för ärendet finns tillgänglig att begära ut från diariet, Stadsbyggnadsexpeditionen, Tekniska Nämndhuset på Fleminggatan 4.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer att föreslagen utformning av planen riskerar att miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs, att bebyggelsen kan bli olämplig med hänsyn till människors hälsa samt att risk förekommer för översvämning, ras och skred.

Länsstyrelsen saknar förtydliganden och kompletteringar rörande dagvattenhanteringen och påverkan på miljökvalitetsnormerna för

vatten. Frågor kvarstår även gällande översvämning och avrinning vid skyfall samt stabilitetsfrågor gällande markförhållandena. Vidare behöver det säkerställas att utformningen av bostäderna kan ge en godtagbar ljudmiljö avseende buller. Länsstyrelsen saknar även tydliggörande gällande eventuell påverkan på riksintresset för luftfart samt miljökvalitetsnormerna för luft.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Utifrån vad som redovisas i planhandlingarna och dagvattenutredningen (NCC 2018-11-13) bedömer Länsstyrelsen att risk finns att transporter av näringsämnen och andra föroreningar till Ballstaån kan öka. Länsstyrelsen efterfrågar därför en bedömning av den re-nande effekt som området kan ha idag samt vilken belastning som dagvattnet från omgivande område innebär för planområdet. Till granskningsskedet behöver staden visa att de planerade översvämningssbara ytorna är tillräckliga för att täcka fördröjnings- och re-ningsbehovet för allt dagvatten som passerar planområdet. Länsstyrelsen anser att frågorna även behöver beskrivas och bedömas utifrån dagvattenhantering kopplad till miljökvalitetsnormerna.

Miljökvalitetsnormer för luft

I och med en breddning av Björnmossevägen och tillkommande bostäder så kan trafiken på vägen förväntas öka. Länsstyrelsen saknar en redovisning av luftföroreningshalter i planområdet och om planförslaget bedöms påverka möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för luft.

Buller

Då bullerskyddad sida är en förutsättning för att klara förordningen anser Länsstyrelsen att detta behöver regleras på plankartan och att det i planbeskrivningen behöver framgå hur det säkerställs att en godtagbar ljudmiljö kan uppnås för bostäder. Flera av bostäderna i den norra delen av planområdet får ljudnivåer som överskrider 60 dBA och bullerskyddad sida. Länsstyrelsen anser att utformning, placering och eventuella bulleråtgärder behöver vara färdigt utredda till granskningsskedet och att syftet med valda åtgärder behöver beskrivas och motiveras ytterligare.

Översvämning

Länsstyrelsen kan inte utifrån vad som redovisas i samrådshandlingarna bedöma om planerad bebyggelse är lämplig avseende risken för översvämning från ett 100-årsregn. Länsstyrelsen efterfrågar vidare studier av befintligt dagvattensystem och precisering av vattenvägar samt att lägsta grundläggningsnivå regleras i detaljplanen för att säkerställa att byggnader inte skadas av ett 100-årsregn.

Geoteknik

Länsstyrelsen saknar ett redovisat ställningstagande från kontoret i planhandlingarna om att marken är lämpad för ändamålet. De upplyser om att markens geotekniska förhållanden kan ändras i ett varmare och blötare klimat och att detta ska beaktas.

Riksintresse luftfart

Höga byggnader och anläggningar kan komma att påverka riksintresset för luftfarten och ska därför samrådas med berörda sakägare, dvs. förutom Trafikverket så även Swedavia, Luftfartsverket och Försvarsmakten. Vid datum för samrådsyttrande hade Länsstyrelsen inte tagit del av Luftfartsverkets yttrande över planförslaget.

Rådgivande synpunkter

Länsstyrelsen har lämnat rådgivande synpunkter för naturmiljö, markavvattnings, vattenskydd, barnperspektiv – luftkvalitet och kulturmiljö.

Trafikförvaltningen SLL, numera Region Stockholm

Trafikförvaltningen är positiv till att vägen ska utformas för buss och lyfter att det är viktigt att RiBuss används som underlag. Trafikförvaltningen förutsätter att staden kontaktar förvaltningen för avstämning om placering av hållplatslägen och att planhandlingarna till granskningen kompletteras med information om dessa samt vägens utformning med t.ex. en sektion.

Storstockholms Brandförsvär

SSBF har inget att erinra.

Trafikverket

Bromma flygplats är ett riksintresse för kommunikationsanläggningar och planområdet ligger inom det höjdbegränsande området men utanför dimensionerande flygbullerkurva. Byggnadernas höjd underskrider de maximala höjderna för det höjdbegränsande området men hänsyn måste tas till Luftfartsverkets (LFV) yttrande. De flygtekniska systemen riskerar att störas om högre objekt än 20 meter över marknivå uppförs.

Detaljplaneområdet ligger inte i direkt anslutning till Trafikverkets anläggningar och bedöms inte påverka Trafikverkets genomförande av projekt E4 Förbifart Stockholm.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra.

Svenska Kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för detaljplanen och har ingenting att erinra mot upprättat förslag. Eftersom de inte har några synpunkter och Svenska kraftnät inte har några ledningar i

anslutning till aktuellt område anser de att ärendet är avslutat från Svenska kraftnäts sida. Därmed önskar de inte medverka i det fortsatta remissförfarandet för aktuellt ärende, förutsatt att planområdet inte förändras.

Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten saknar förtydliganden gällande fastighetsrättsliga frågor och dess konsekvenser och möjligheter för fastighetsägarna. Det saknas även information om regler för inlösenmöjligheter och skyldigheter för kommunen av allmän plats. De anser också att planbeskrivningens del över rättigheter behöver förtydligas samt att huvudman för dagvatten preciseras.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Stadsdelsnämnden

Förvaltningen är i huvudsak positiv till planförslaget men är tveksam till den föreslagna exploateringen volym. Förvaltningen föreslår därför att planen begränsas till en lägre totalhöjd för bebyggelsen med exempelvis maximalt två till tre våningar för att på så sätt bättre anpassa den nya bebyggelsen i befintlig stadsmiljö av småhusbebyggelse.

I övrigt bedömer förvaltningen att förslaget innehåller många bra kvalitetshöjande delar och lyfter särskilt bevarande av parkstråket längs Björnmossevägen samt lösningar för att bevara och utöka ekologiska och sociala värden i parkstråket. Förvaltningen är även positiv till att förslaget innehåller blandade upplåtelseformer.

Förvaltningen vill särskilt framhålla parkstråkets betydelse för både friluftsliv och motion, naturpedagogik för intilliggande förskolor och skolor samt för att bevara ekologiska samband. Vidare anser förvaltningen att stadsdelsområdets parker och grönområden även fyller en funktion med att avgränsa stadsdelarna, ge karaktär till stadsmiljön samt bidra till orienterbarheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MHN tillstryker förslaget under förutsättning att det kan säkerställas att dagvatten och skyfall inte skapar olägenheter för befintlig och planerad bebyggelse samt att det säkerställs att bebyggelsen uppfyller riktvärdena i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

Dagvatten och skyfall

MHN anser att planhandlingarna behöver kompletteras med en högupplöst skyfallsmodulering för att uppnå större noggrannhet gällande flödesvägar, vattendjup och vattnets utbredning. Bebyggelsens placering, gatornas och parkernas höjdsättning bör sedan juste-

ras utifrån modelleringens och kapacitetutredningarnas resultat. Dagvattenutredningens beräknade klimatfaktor på 25 procent bedöms vara underskattad varpå MHN anser att en högre klimatfaktor bör användas. Vidare anser MHN att de föreslagna avskärande diken i planområdets västra del behöver regleras i plankartan som bestämmelser om skydd mot störning, för att säkerställa att diken etableras. MHN anser att plankartan bör kompletteras med bestämmelser om till exempel förgårdsmarkens genomsläpplighet, för att säkerställa en viss infiltration oavsett hur ytorna används. Förutom att skydds- och dagvattenåtgärder säkerställs i plankartan för att göra planområdet lämpligt för bostadsändamål behöver ansvar för genomförande och underhåll av åtgärderna säkerställas i en genomförandebeskrivning och i avtal.

Enligt den geotekniska utredningen kan det finnas restriktioner gällande exempelvis markhöjning eller belastning av marken ur sättningsynpunkt. Eftersom höjdsättningen av bebyggelsen är en avgörande fråga i hanteringen av översvämningssriskerna anser MHN att sättningsriskerna behöver utredas inför granskningsskedet.

Planområdets södra del ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde. I planhandlingarna och dagvattenutredningen behöver det föras ett resonemang om hur planförslaget förhåller sig till föreskrifterna för Östra Mälarens vattenskyddsområde samt förutsättningarna för dricksvattenproduktion.

Trafikbuller

MHN anser att den norra bebyggelsestrukturen behöver omarbetas så att riktvärdena i trafikbullerförordningen uppfylls och att en god ljudmiljö enligt stadens "Vägledning för hantering av omgivningsbuller vid bostadsbyggande i Stockholm" fås vid både bostäderna och gårdarna.

MHN anser att plankartan bör kompletteras med planbestämmelser som säkerställer att lägenheterna blir genomgående och får en god ljudmiljö samt att bullerutredningen även behöver redovisa ljudnivåer vid de planerade radhusen samt den befintliga bebyggelsen vid Björnmossevägen. Planhandlingarna behöver även redovisa eventuella åtgärder som krävs för att skapa en god ljudmiljö för den befintliga bebyggelsen.

Naturvärden

MHN anser att planhandlingarna bör förtydliga hur dagvattenlösningar stödjer groddjuren, eftersom det ur skötselsynpunkt kan vara komplicerat att kombinera åtgärder för dagvatten och groddjur. Ef-

tersom skötselbehoven för dagvattenåtgärder och groddjurshabitat kan skilja sig åt föreslår MHN att separata habitatsåtgärder genomförs i planförslaget.

MHN anser att bevarande värda träd som utgör habitat för rödlis-tade arter bör skyddas i så stor utsträckning som möjligt, exempelvis genom planbestämmelser.

Enligt framtagna miljötekniska utredningar påvisades höga halter av föroreningar i ett flertal provpunkter, såsom höga halter av alifater och aromater i två punkter i planområdets södra del. Planhandlingarna bör redovisa planområdets föroreningsituation och hur markföroreningarna kommer att hanteras för att göra området lämpligt för bostadsändamål.

Trafikkontoret

Trafikkontoret ser generellt positivt på att bostäder byggs vilket kan höjda den upplevda tryggheten hos människor som rör sig i området.

Vidare bedömer trafikkontoret att parkering samt in- och utfarter i planförslagets nordvästra del behöver ses över då det inte är i enlighet med stadens policy. De anser även att in- och utfarter behöver preciseras inom hela planområdet för att säkerställa att stadens riktlinjer följs. Den tillkommande gatan i planförslagets nordvästra del bedöms behöva ha utrymme för gångbana på båda sidor om gatan. Vid Björnmossevägens norra kurva behöver hänsyn tas till korsande gång- och cykeltrafik.

Trafikkontoret lyfter även frågor gällande grönstrukturen i planförslaget. De anser att bebyggelsen i planens norra del inte tar hänsyn till siktlinjer och hindrar rörelse mellan parkstråket vid Björnmossevägen och vidare mot Kälvestastråket. De påpekar även att det är viktigt att hantera kvartersmarkens gräns mot parken och att bebyggelsen i planens norra del bör justeras.

Trafikkontoret menar även att plankartan bör vara flexibel i avseende gatans utbredning samt illustrationslinjer och text.

Stockholms stadsmuseum

Stadsmuseet beskriver Kälvesta som ett område som karaktäriseras av 60- och 70-talets planeringsideal. Inom stadsdelen finns inventerad bebyggelse där den övervägande delen har gul markering vilket innebär att den har ett visst kulturhistoriskt värde eller är positiv för stadsbilden. Enstaka byggnader och byggnadsgrupper har grön klassificering vilket innebär att de är särskilt värdefulla.

Stadsmuseet konstaterar att förslaget inte planeras inom eller intill något kulturhistoriskt värdefullt område eller grönvärderad bebyggelse varpå Stadsmuseet tillstryker detaljplanen.

Vidare råder museet till ett mer varsamt tillägg med en volym som är mer anpassad till den omgivande bebyggelsen och som inte så kraftigt förändrar områdets karaktär.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet anser att planförslaget är ett intressant exempel på att skapa en sammanhängande stad utifrån översiktsplanens stadsbyggnadsmål men tillägger att det nuvarande förslaget behöver bearbetas och avstyrker planförslaget i dess föreliggande form.

Skönhetsrådet anser att fyra våningar är fullt möjligt, men att husen i sex våningar i förslagets södra del blir alltför massiva och kommer påverka stadsmiljön negativt. Vidare bedöms förslaget skapa en otydlighet genom den utdragna bebyggelsefronten mot det anslutande smala parkstråket. Skönhetsrådet anser att förslagets disposition bör arbetas om och att det bör undersökas om husen kan grupperas på båda sidorna av Björnmossevägen. De påpekar vikten av tillräckliga ytor för park i området samt att planområdet borde inkludera den södra delen av Björnmossevägen ner till Skattegårdsvägen.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshindersfrågor

Rådet noterar att rekommendation om max 10 meter till sopnedkast inte uppfylls. Rådet rekommenderar att möjligheten till sopsugssystem med tillgänglighetsanpassade sopnedkast i anslutning till varje husentré bör undersökas vid varje nybygge.

Övriga remissinstanser

Stockholm Vatten och Avfall

SVOA konstaterar att planområdet ligger i en lågpunkt inom ett större avrinningsområde och att hanteringen av de vattenmängder som bildas vid ett 100-årsregn troligtvis kommer innebära dyra investeringar. De uppmärksammar även de omflyttningar som krävs för befintliga ledningar och tekniska anläggningar i och med planförslaget.

Dagvatten

Dagvattenutredningen bedöms behöva kompletteras utifrån Checklista för dagvattenutredningar i Stockholms stad. Förslaget ska utformas så att stadens strategi för dagvatten ska kunna följas och att dagvatten enligt stadens åtgärdsnivå kan tas om hand inom kvartersmark. Dagvattenhanteringen ska redovisas som en samlad helhetsbild som redovisar vilka ytor som avvattnas till vilken anläggning samt hur systemets olika delar hydrauliskt hänger samman.

Indata till flödes- och föroreningsberäkningar bör ses över och kontrolleras.

Skyfall

SVOA påpekar risken med att befintlig bebyggelse i området riskerar översvämning i och med exploateringen. Beräkningar av flödesmängden vid 100-årsregn behöver göras och hanteringen av de beräknade volymerna behöver förtydligas.

Ledningsnät dagvatten

Dagvattensystemet nedström Björnmossevägen är idag överbelastat. Stora volymer dagvatten behöver därför fördröjas inom området vid 30-årsregn. SVOA önskar disponera parkområdet i detaljplanen söder om kommungränsen till Järfälla samt öster om de nya radhusen för ett öppet fördröjningsmagasin.

Spillvatten

Spillvatten från området leds till en spillvattenledning som är upphängd i en dagvattentunnel i detaljplaneområdets norra del. Spillvattenledningen är idag överbelastad. En spillvattenpumpstation behöver anläggas i området och en ny tryckledning behövs för att pumpa spillvatten till Skattegårdsvägens ledningar. U-område saknas för spillvattenpumpstation i samrådshandlingarna. U-område för befintlig spillvattenledning på fastighetsmark parallell med Björnmossevägen söder om Björnflokevägen behöver utökas till en bredd av 8 m.

Vattenförsörjning

Vattenanslutning kan ske från Björnmossevägen. Nya flerfamiljshus föreslås anslutas till högzon och radhusbebyggelse till normalzon. Dubbla vattenledningssystem kommer att flyttas samt nyanläggas i Björnmossevägen. En tryckstegringsstation behöver flyttas. E-område i samrådshandlingen för tryckstegringsstationen stämmer ej med planerad placering.

Ellevio

För att klara elförsörjningen av tillkommande bebyggelse behövs en ny nätstation. Ellevio förutsätter att det södra E-området i kartan är reservat för nätstation och föreslår att det framgår av planbestämelse med förtydligande "elnätstation". I planens norra del kommer kapacitet tas från befintlig nätstation vid Björnmossevägen 65. Anslutande 11 kV och 0,4 kV elnät från nätstationen hamnar i konflikt med ny kvartermark och kommer omförläggas i allmän mark. Det är viktigt att tillräckligt utrymme reserveras för den utökade kanalisation som krävs för tillkommande kablar. Genom flyttningen av Björnmossevägen kommer befintligt 11 kV och 0,4 kV elnät att behöva flyttas och anpassas till den nya bebyggelsen. Ett 11 kV

kabelstråk löper genom planområdets parkmark. Stråket påverkas vid Björnmossevägen i norr och kommer behöva flyttas eller omförläggas i vissa delar av sin sträckning.

Stockholm Exergi

Fjärrvärme kan tillgodoses inom planområdet.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

Nedan listas de sakägare som återfinns i fastighetsförteckningen och som har lämnat synpunkter under samrådet på planförslaget.

Hänvisning görs till de tematiska sammanfattningarnas synpunkter och kommentarer.

Ullistelns Samfällighetsförening

- Planen anses innebära en okänslig omgestaltning av stadsdelens karaktär till ett område dominerat av höga hus och hårdgjorda ytor med kraftigt minskade grönytor, i vilket den småskaliga karaktären kommer att gå förlorad.
- Förslaget bedöms av föreningen innebära stora kostnader som skattebetalarna i slutändan får betala.
- Man föreslår att mark som inte behöver förändras innan byggnation bör nyttjas och lägga bebyggelsen i anslutning till spårbunden trafik.
- Föreningen påtalar att parkeringsbehovet kommer inte att kunna tillgodoses för alla, att parkeringstalet inte tar hänsyn till verkliga trafiksituationen, att kollektivtrafiken är begränsad och att trafiksituationen kommer att bli kaotisk. Trafiksituationen i området kommer även påverkas av ärendet för Björnbodaskolan.
- Osäkra möten anses skapas då några kvarters garageutfart placeras med in- och utfart mot Björnmossevägen som ska korsa gångtrafikanter vid en relativt trafikerad väg. Samtidigt gör gatuparking att små gångtrafikanter blir osynliga bakom parkerade bilar.
- Stadsmuseet har gjort en kulturklassning inom området. Kulturförvaltningen rekommenderar att den maximala höjden på byggnaderna bör begränsas till 3 våningar. Föreningen ifrågasätter varför Stadsbyggnadskontoret gör en annan bedömning.
- Föreningen ser med fördel att trafiksepareringen kvarstår då det skapar en trygghet att man kan låta sina barn gå till och från skola redan från tidig ålder.
- Föreningen ifrågasätter påståendet att gångvägar och skogsremssorna upplevs otrygga och menar att de fungerar som skiljelinje mot trafik och dämpande för buller från Björnmossevägen.
- Föreningen efterfrågar redovisning för hur grundvatten ska hanteras vid källarvåningar och garage.
- Föreningen anser att en miljökonsekvensbeskrivning bör göras för förslaget.

Se kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområden och rekreation, Gator och Trafik, Miljö- och klimataspekter samt Övriga frågor.

M W

Den boende anser att planerna gått långt utan att boende inte vidtalats och att samråd borde genomförts tidigare. Den boende menar att man tagit hänsyn till groddjurs kläckningsområde före människors välbefinnande. Förslagets påverkan anses vara negativt för de boende med såväl ökat trafikflöde, buller och psykosocial miljö, liksom ekonomiskt på grund av värdeminskning på fastigheten i och med minskat avstånd till bilvägen. Den boende anser att man borde kika på andra områden som anses mer lämpade, exempelvis Vinstaområdet och Kälvesta bollplan. Den boende efterfrågar ritningar och animationer som visar hur miljön förändras för befintliga boende. Den boende efterfrågar även vilka riskanalyser som genomförts utifrån ökade trafikflöden med hänvisning till den kumulativa effekten.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Allmänt om förslaget och utvecklingen, Gator och trafik, Hälsa och säkerhet, Alternativ lokalisering och Övriga frågor.

L E

Boendemiljön anses förstöras i och med vägflytten för att bygga höga flerfamiljshus. Björnmossevägen kommer närmare de boende på östra sidan vilket innebär högre bullernivåer och mer föroreningar för de boende. Den boende upplever att planerad bebyggelsen innebär mer trafik på en smalare Björnmossevägen och undrar hur man säkerställer säkerheten på Björnmossevägen. Vägflytten gör att gångvägen hamnar närmare befintliga tomter. Dagens grönområde som ger avskildhet för de boende kommer att tas bort. Jag bosatte mig här på grund av naturmiljön och avskildheten, men nu försvinner det. Den boende anser det märkligt att boende i området inte har fått ta del av planerna förrän i slutet av 2017. Den boende påstår att buss från Kälvesta till Spånga respektive Vällingby inte går så ofta utanför rusningstid. Fler boende innebär fler passagerare. Högre turtäthet och större bussar krävs för att ta fler passagerare. Den boende anser att bebyggelsen bör förläggas i Vinsta industriområde med närhet till tunnelbanan inom gångavstånd. Befintlig bebyggelse väster om Björnmossevägen anses utsättas för insyn från planerade höghus. Insyn till befintliga hus på östra sidan är svårt att avgöra men risk finns.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Hälsa och säkerhet och Alternativ lokalisering.

E W

Den boende påtalar att det behövs nya bostäder, men föreslagna höghusen kommer att förändra och förstöra den befintliga miljön. Det blir väldigt trångt. Björnmossevägen trafikeras dagligen av 5000 fordon, inte minst bussarna som åker till och från Spånga. Den boende ifrågasätter att trafikanter och fotgängare ska trängas på en smal gata/trottoar. Hen ifrågasätter avverkning av den äldre skog som finns - tänk på klimatet. Bygg låghus så att det inte förstör närmiljön.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik och Miljö- och klimataspekter.

P S

Den boende anser att planerade 6–7 våningshus skapar instängning, skuggning och stor insyn och därmed starkt påverka redan boendes privatliv. Även om våningsantalet minskas kvarstår insyn och 60% mindre skog och öppen mark för planområdet. Förslaget anses sakna känsla för områdets karaktär och nuvarande boendemiljö. Vägflytt, husbyggen och den nya Björnbodaskolan kommer att innebära en byggplats de kommande åren. Förslaget anses orsaka betydande belastning på befintligt vägnät. Den boende uttrycker oro för att trädavverkningen påverkar avrinningen med risk för att skador på de nya höghusen/garagen. Vid sprängning och grävning finns det även risk för skada radhusens kulvertar och ledningar samt de trädens rotsystem. Bebyggelse runt Björnmossevägen är klassad som "bebyggelse av positiv betydelse och/eller av visst kulturhistoriskt värde". Hänsyn till kulturvärdena innebär ett krav på att byggnader ska utformas med hänsyn till lokal tradition i fråga om byggnadens form i stort, till exempel höjd och takform. Den boende hävdar att detaljplanen förskönats och illustrationer och bilder har manipulerats. Den boende menar att minskade grönområden inte kan innebära att grönområden stärks eller utvecklas. Björnmossevägens nya dragning innebär att den vegetation i parkstråket som bedömts som värdefull kommer att avverkas. Husen anses bli en barriär både funktionellt och visuellt. Den boende menar att förslaget innebär en reduktion av gång- och cykelstråk, inte en komplettering. Den boende efterfrågar kalkylen för tänkt bebyggelse med vägflytt och de ledningar som finns och behöver byggas ut för att klara belastningen. Den boende menar att man redan nu bör planera för hur man kan förtäta i Vinsta industriområde. Den boende förordar en exploatering med radhus/kedjehus.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Allmänt om förslaget och utvecklingen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och Trafik, Teknisk försörjning, Miljö- och klimataspekter, Alternativ lokalisering och Övriga frågor.

B E & L-E E

De boende vill protestera mot byggande av 5-6 våningar höga hus. Det anses inte vettigt att flytta en väg för att få plats med höga bostadshus så nära radhuslängan.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning samt Gator och trafik.

S R

Den boende menar att man tar bort det lilla ljus som finns idag med höga hus och skapar en känsla av instängdhet.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning.

R M m. familj

De boende menar att förslaget innebär osäker trafikmiljö och bristande framkomlighet. Höghusen med 6-7 våningar delar Kälvesta i två halvor, det passar inte alls in i skala. De boende flyttade till området för att det finns mycket skog och natur hade de velat bo i stan så skulle de ha köpt en lägenhet i innerstaden. Det är bristfälligt beslutsunderlag som leder till dåliga bostadsmiljöer. Bevara det enda grönområde som finns i Kälvesta - kring Björnmossevägen.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation samt Gator och trafik.

M D m. familj

Känslan av att bo i en Stockholmsförort och samtidigt i naturen kommer att försvinna om höga hus, betydligt högre än befintliga radhus, byggs. De höga husen kommer att innebära skuggning och insyn och skogen försvinner. Hög bebyggelse med hyresrätter och bostadsrätter kommer att bryta mot den låga bebyggelsen med trädgårdar. Med klimatförändringar är det viktigt att bevara det grönområde som finns i Kälvesta. Placera bebyggelsen på annan plats med bättre tillgång till tunnelbana och service.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Grönområden och rekreation,

Gator och trafik, Miljö- och klimataspekter, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

A S

Den boende motsätter sig utbyggnaden av Björnmossevägen och förordar en varsam exploatering av området med bostäder som håller samma stil och höjd som befintliga bostäder. Den boende motsätter bestämt att Björnmossevägen flyttas. Boende menar att man inte följer mål om att inte ta parkmark i anspråk annat än på Årstafältet samt att den nya bebyggelsen ska hålla samma stil och höjd som den redan existerande. Föreslagen bebyggelse följer inte principen att bebyggelsen ska hålla samma stil och höjd som den redan existerande. Träd som är bra för klimatet och motverkar översvämningensrisk försvinner. Förslaget kommer inte att minska barriärer, snarare skapa dem.

Kälvesta karaktäriseras idag av trafikseparation, vilket innebär trygga gångvägar för barn. Förslaget innebär att barn ska komma att röra sig i direkt anslutning till biltrafik där det idag passerar 5 000 fordon per dygn - för att bilarna ska sänka hastigheten! Den boende menar att det faktiska bilinnehavet är större än beräknat parkeringstal och ifrågasätter bilar ska parkeras. Kollektivtrafiken har redan idag begränsade förutsättningar att tillgodose de behov som finns. Trafiksituationen kommer att förvärras och innebära kraftigt försämrad trafiksäkerhet och framkomlighet i och med den nya Björnbodaskolan.

Den boende ifrågasätter att Stadsbyggnadskontoret har bedömt att ingen miljökonsekvensutredning behövs. Den oklara ekonomiska kalkylen för flyttning av Björnmossevägen medför att skattebetalare riskerar stora merkostnaderna. Det framgår inte att tillkommande hus innebär att det blir mörkare i de befintliga husen vintertid. Bullereffekter för befintliga hus på båda sidor av Björnmossevägen har inte redovisats. Brister i kapaciteten på el och VA-nätet belyses ej. Risker för skador i samfällighetens ledningssystem för vatten och avlopp har inte tagits hänsyn till. Avsaknad av hur planerna för Björnmossevägen påverkar närområden, exempelvis byggandet av ny skola och planer för Vinsta industriområde.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik och Teknisk försörjning.

M S

Den boende önskar se ett förslaget bestående av tvåvåningshus vid kraftledningsgatan och bevara vägen och trafiksepareringen. Den boende menar att skogsmark och naturkaraktär kan bevaras och markarbeten och sprängningar undvikas. Det råder redan brist på

parkmark i stadsdelen Förslaget innebär förändrad utsikt och skuggning, framför allt vintertid.

Träd kommer att avverkas för att inrymma garage och för att möjliggöra vägflytten, vilket inte hanteras i planförslaget. Stadsdelen ger ett grönt uttryck trots att den redan är tämligen intensivt exploaterad och marken väl utnyttjad efter en bärande grundtanke. Dess enhetliga utformning gör den enligt Stadsmuseet särskilt känsligt för förändringar." Den boende ser de aktualiserade planerna som ett rent övergrepp på boendesituationen. Den boende efterfrågar en dialog med de boende i området för att få med bärande värden i processen. Den boende efterfrågar en fördjupad översiktsplan och menar att stadsbyggnadsprocessen annars blir fragmentiserad och osammanhängande. Förslaget måste beakta samband i riktning Vålby med Johannelund och Vinsta industriområde. En fördjupad översiktsplan skulle visa andra sätt att lösa behoven om en tillkommande bostadsbebyggelse utifrån de principer som finns formulerade i översiktsplanen. Den boende menar att planerna inte tar hänsyn till framtida boende eller de som redan bor där, eftersom återstående parkmark bebyggs och långt från spårbunden trafik. Området är för begränsat för att kunna härbärgera planerad exploatering. Följden blir att huskroppar och garage i förslaget bryter ned hela stadsdelens karaktär och funktion. Den boende menar att Kälvesta redan är integrerat.

Den boende förordar att man i första hand planerar industriområdet intill Johannelunds tunnelbanestation med bostäder och arbetsplatser. Det skulle ge bättre underlag för skolbyggnadsplanering så att man kanske inte behöver låsa sig för en grundskola i jätteformat i på Björnbodaskolans tomt.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Teknisk försörjning, Miljö- och klimataspekter, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

A L & J L

De boende anser att konsekvenserna för områdets karaktär och för befintliga bebyggelse är otillräckligt redovisade och beaktade. Föreslagen bebyggelses skala är för dominerande i förhållande till områdets befintliga karaktär och murliknande, och avståndet för nära till befintlig bebyggelse. De boende saknar en redovisning av en sammanhållen gatuvy/fasad hur föreslagen bebyggelse kommer att uppfattas och påverka befintlig miljö. Planbeskrivningen och skönhetsrådet framhåller en stor negativ påverkan på befintlig landskaps- och stadsbild. Redovisade sektioner av kvarter C och D är inte representativa för den verkliga situationen och påverkan på de

boendes fastighet. De boende kräver redovisning av de mest ogynnsamma förhållandena med en kompletterande sektion.

Exploateringen innebär ett stort parkeringsbehov för boende och besökande. Beräknat p-talet anses otillräckligt. Konsekvensen blir att gatuparkeringen i området kommer att upptas av boendes bilar med minskade eller inga möjligheter till besöksparkering.

De boende anser att områdets befintliga skala om två våningar ska behållas för tillkommande bebyggelsen och att den ensidiga bebyggelsefronten på ena sidan gatan bör brytas upp för att bli mer varierad anpassad till områdets befintliga karaktär.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om förslaget och utvecklingen, Arkitektur och gestaltning samt Gator och trafik.

M G

Den boende anser bebyggelsen är för höga i delar av det planerade området. De hus i förslaget där höjden behöver ses över är närmast korsningen Björnmossevägen-Björnflokevägen. Delen med fyra våningar föreslås väldigt nära befintlig bebyggelse. För att behålla exploateringsgraden föreslår den boende att sänka fyra våningshusen till 2 eller 3 våningar och kompensera med en extra våning på sex-våningshusen. Alternativt bygga lägenhetshus på ängen mot gränsen till Järfälla.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och Gestaltning samt Alternativ lokalisering.

A F

Den boende motsätter sig den tillväxt av nya människor och bilar som förslaget medför, att grönytor försvinner för bebyggelse och anser att det kommer att skapas trängsel. Den boende vill inte att en ny större skola ska byggas i området.

Den boende beskriver området som tryggt idag, men anser att förslaget leder till otrygghet och ökad risk för sina barn, trafiksäkerhetsmässigt men även att förslaget leder till ökad risk för brott. Den boende vill att områdets karaktär av villa- och radhusområde ska bevaras och att nya högre hus bestående av hyresrätter tar bort den karaktären. Den boende menar att förslaget innebär en urbanisering som inte efterfrågas i området.

Den boende hänvisar till andra platser att bygga på först, där det redan finns flerbostadshus. Den boende har bifogat kartor med platser som hen anser mer lämpliga. Förslaget beskrivs som en mur som ger oacceptabel insyn och som tar bort kvaliteter som utsikt och att trafikallstringen kommer att ge upphov till konstant brus av bilar. Den boende efterfrågar bosättning som följer geografin och området och med hänsyn till de som redan bor i området. Den boende föror-

dar en bebyggelse i betydligt mindre skala och att flerbostadshus utgörs av äldreboende eller seniorboende, så att äldre i området kan bo kvar. Trafikalstringen skulle även kunna bli lägre och arbetsplatser tillskapas.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Hälsa och säkerhet, Miljö- och klimataspekter, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

M J

Den boende vill behålla karaktären av låg bebyggelse kring Björnmossevägen med trafikseparerade gator. Bygg istället vid gamla verkstadsområden som kan omvandlas till områden med blandad bebyggelse med närhet till kollektiva färdmedel som t ex Johan-nelunds tunnelbanestation. Exempel på byggbara områden är Gula Kvarteret, Området mellan Krossgatan, och Sorterargatan, kvarteret vid Opus bilprovning (mot Förrådsgränd).

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik samt Alternativ lokalisering.

F J

Den boende vill behålla karaktären av låg bebyggelse kring Björnmossevägen med trafikseparerade gator. Bygg istället vid gamla verkstadsområden som kan omvandlas till områden med blandad bebyggelse med närhet till kollektiva färdmedel som t ex Johan-nelunds tunnelbanestation. Exempel på byggbara områden är Gula Kvarteret, Området mellan Krossgatan, och Sorterargatan, kvarteret vid Opus bilprovning (mot Förrådsgränd).

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik samt Alternativ lokalisering.

R O

Hushöjderna och speciellt husen vid början av Soprangränd går inte ihop med befintliga radhus. På grönområdet framför Soprangränd bör byggnationen anpassas till befintliga radhus. P-platser: Sopran-gränd högra sidan är redan nu upptagna nattetid av boende på höj-den som har flera bilar. Dela inte Kälvesta olika byggnationer.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning samt Gator och trafik.

H K & H K

De boende vill inte ha storstadskänsla i Kälvesta. Planerad exploatering kommer att, i grunden, förändra stadsbilden som inte stämmer med värdena som finns idag. De boende uppmanar politiken att inte gå vidare med planförslaget.

De boende anser att det finns gott om mark att exploatera för bostadsbyggande utan att identiteten hos ett befintligt område raderas. De boende menar att beräknat p-tal är hälften av behovet, vilket kommer att leda till en betydande ökning av bilar på gatan. Man menar att med så lågt p-tal kanske det är tänkt att fler ska åka kollektivt. Idag finns bara en busslinje och inga planer på att öka kapaciteten har synts. De boende frågar sig vad de som kommer att få en sämre situation vad gäller exempelvis insyn, utsikt och sol ska göra.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik, Alternativ lokalisering.

Tristans Samfällighetsförening

- Samfällighetsföreningen Tristan som omfattar 59 fastigheter gränsar till det grönområde som föreslås omvandlas till bostadsområde.
- Föreningen anser att förslaget förstör ett område med kulturhistorisk klassificering samtidigt som det befintliga grönområdet, som föreningen menar uppskattas av de närboende, tas bort med sina naturträd och funktion som ljudskärm. Föreningen påtalar att exploateringsområdet har påtagligt värde för den biologiska mångfalden.
- Föreslagna flerbostadshus i typologi och skala är inte anpassade till platsen och placeras nära befintlig villa- och radhusbebyggelse och all boendekvalitet försvinner för de närmast boende.
- Gång- och cykelvägen som idag ligger i grönområdet kommer att förläggas intill bilvägen och varken bli angenäm eller säker.
- Föreningen menar att planförslaget innebär en begränsad tillgång till bilparkeringar som leder till söktrafik och parkering på vägar och lokalgator. Även begränsad kollektivtrafik för de som ska flytta in nämns, i ett läge med stort avstånd till pendeltåg, tunnelbanan och handel.
- Föreningen ger exempel på bra och dåliga projekt.
- Föreningen efterfrågar redovisning av åtgärder för att minska bullerstörningen från den ökande trafiken.
- Föreningen menar att lekplatser kommer att bli en bristvara och befintliga lekplatser får ökat slitage och ökad ljudnivå. Angränsande samfällighets bollplan försvinner. Närheten till lokalgatan minskar säkerheten vid lekplatserna.

- Föreningen efterfrågar en miljökonsekvensbeskrivning då man menar att förslaget innebär betydande miljöpåverkan.
- Föreningen ifrågasätter projektekonomi och efterfrågar en kalkyl för förslaget. Föreningen anser att planförslaget ska avslås och omforma det till omfatta tvåvåningsradhus, undvika vägflytten och hålla gång- och cykelstråk skilt från bilvägen.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Hälsa och säkerhet, Miljö- och klimataspekter samt Övriga frågor.

S L

Den boende efterfrågar en förklaring varför man planerar att exploatera längs med Björnmossevägen. Den boende anser att förslaget innebär att ett av de få trevliga grönområden som finns i området försvinner till förmån för tätbebyggelse, ökad trafik och osäkerhet för barn. Den boende menar att finns områden som är mer i linje med det landskap man försöker uppnå, exempelvis i Vinsta industriområde.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om förslaget och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation samt Alternativ lokalisering.

A B

Den boende ifrågasätter förslaget att dra om vägen, ta bort skogspartiet och bygga höga flerfamiljshus. Den boende föreslår att satsa på andra områden som skulle kunna generera bostäder. Den boende efterfrågar ett medborgarperspektiv och att inkomna synpunkter tas i beaktan. Den boende lämnar även synpunkter på intilliggande projekt för Björnbodaskolan.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

A P

Den boende menar att föreslagen bebyggelse inte passar in i områdets karaktär och bryter mot de kulturhistoriska värden som befintlig bebyggelse innehar. För att behålla känslan i området bör bara enplans- och tvåplansvillor eller radhus byggas och helst samfälliga lekparkar.

Den boende menar att området ligger en bit från aktiviteter och arbeten och många bilpendlar. Trafiken kommer att öka med förslaget

med fler boende mer kollektivtrafik, tunga transporter till boende och affärer och trafik till den planerade skolan och idrottsanläggningen. Bristen på trygghet i närliggande områden leder till ökad biltrafik. Med mer trafik alstras mer föroreningar. Den boende anser att parkeringstalet för förslaget är för lågt.

Den boende menar att bullret kommer att öka med förslaget, med bebyggelsen och att grönskan tas bort. Vägen flyttas även närmare befintlig bebyggelse och den boende efterfrågar redovisning av påverkan och bullerdämpande åtgärder. Bygg därför inte för stor mängd nya lägenheter eller boenden och godkänn inga planer förrän bulleråtgärder utretts och visats i förslagen.

Den boende menar att den grönska som tas bort fungerar som buffertar vid extremväder och motverkar översvämning. Hen menar att borttagning av träd och grönska riskerar att leda till översvämningar, sättningar på hus och vägar och högre radonhalter. Den boende anser att nuvarande skogsområde redan är överbelastat och föreslagen bostads- och skolbebyggelse kommer att öka slitaget. Den boende vill inte att ny bebyggelse skuggar befintliga hus och trädgårdar och vill inte att tillkommande bebyggelse ska innebära insyn i sin bostad och tomt. Den boende menar att det inte planeras nya lekplatser intill bebyggelsen och att kvarvarande grönytor och befintliga samfälliga lekplatser kommer att nyttjas mer, av fler. Den boende vill inte att det byggs för mycket lägenheter på för liten yta. Den boende anser att förslaget ska stoppas.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Hälsa och säkerhet, Miljö- och klimat-aspekter samt Övriga frågor.

M W

Den boende motsätter sig förslaget och att man föreslår att flytta Björnmossevägen och ta bort befintlig trafikseparering och bygga flerbostadshus. Den boende menar att man i förslaget antyder att det är segregerat och att boende känner sig trygga vilket den boende motsätter sig. Den boende ifrågasätter skrivelser i förslaget och menar att förslaget kommer att bidra till minskade soltimmar och ohälsa.

Den boende ifrågasätter också att den trafikseparering som finns idag ska försvinna, som gjort att man inte behövt skjutsa barnen till skolan. Den boende ifrågasätter möjligheterna för äldre att bo kvar i Kälvesta i och med detaljplaneförslaget. Hen menar att fastighetsvärdet kommer att gå ner i och med förslaget på grund av insyn, buller och skuggning. Den boende kommer att kräva ersättning för ekonomisk värdeminskning som förslaget hen menar att förslaget kan innebära. Den boende menar att det är stort fokus på cykelvägar

men att alla inte vill eller kan cykla eller har råd att köpa en cykel. Hen menar att det är diskriminerande att exkludera de som inte är cykelburna.

Hur kan ni tycka att det är försvarbart att flytta bilvägen för att kunna klämma in så många nya hus som möjligt? Att det är en vinst att omvandla från dagens trafikseparerade gaturum till en gata med vistelsevärden och mänsklig närvaro som samtidigt erbjuder alternativa rörelsemönster, det låter faktiskt som ett skämt och det märks tydligt att ni kanske inte ens varit i Kälvesta och tittat". Den boende ifrågasätter ekonomin för flytten av Björnmossevägen och är orolig för att närmast boende sakägare kommer att få betala i form av gatukostnadsavgift. Den boende efterfrågar redovisning av hur redan boende kommer att påverkas av buller.

Den boende anser att parkeringstalet som detaljplaneförslaget innehåller och att kollektivtrafiken inte är tillräckligt frekvent i området. Området ligger långt från spårbunden trafik i stadsdelen. Hen menar att bilbehovet är större än vad som beräknats. Den boende menar även att fler kommer att ta bilen för att skjutsa barn när trafiksepareringen försvinner. Den boende ifrågasätter att grönområden och en fotbollsplan tas i anspråk för bebyggelse. Den boende bifogar en sammanställning med politiska partiers ställningstagande kring stadsbyggnad i Kälvesta.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Hälsa och säkerhet samt Övriga frågor.

B E & H E

De boende ifrågasätter förslaget att bygga flerbostadshus i området och vill bevara stadskaraktären, värna om kulturhistoriska värden och behålla balansen mellan bebyggelse och grönområden. Typologin passar närmare kollektivtrafik och shoppingstråk. De boende menar att förslaget innebär en förhöjd ljudnivå för dem då naturskogsridån försvinner, vägen flyttas och nya byggnader reflekterar ljud.

Förslaget menar de innebär ökad trafik och högre tryck på de parkeringsytorna som planerats. Nuvarande vägnät belastas och framkomligheter begränsas. De ifrågasätter att grönstråk kan utvecklas och förstärkas när grönområdet minskar.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och trafik samt Hälsa och säkerhet.

C A B

Den boende anser att bullerutredningen är felaktig, att hen kommer att utsättas för mer buller än vad som redovisats och att krav på maximal bullernivå inomhus inte kommer att klaras och efterfrågar ytterligare bullerstudie och bullerdämpande åtgärder. Den boende anser att trafikprognoser är felaktig och menar att utförda trafikprognoser inte tagit med utbyggnadsplanernas trafikstring från bostäder och till/från skola. Trafikproblem anses uppstå och enda lösningen anses vara dela Björnmossevägen i två delar med en vägspärr i mitten. Parkeringskaos anses även uppstå med anledning av parkeringstalet som anses vara för lågt för föreslagen exploatering.

Den boende menar att det kommer att bli problem med översvämningar på grund av borttagen skog och på grund av underdimensionerade avlopp och att åtgärder krävs. Redovisning av påverkan på befintlig bebyggelse efterfrågas. Problemen kommer att uppstå redan under byggtiden, och de kommer att kräva åtgärder för framtiden. Den boende uppmanar politiken att avslå förslaget.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik, Teknisk försörjning, Hälsa och säkerhet, Miljö- och klimataspekter samt Övriga frågor.

Daniel Hellström

Den boende ifrågasätter exploateringens förändring av områdets karaktär av radhus- och villaområde, framför allt på grund av flervåningshusen med hyresrätter. Den boende ifrågasätter om man inte enligt Plan- och Bygglagen (PBL) ska bevara utvecklade och fungerande livsmiljöer.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning samt Övriga frågor.

S H

Den boende anser att flerbostadshusen delar upp Kälvesta i två halvor och inte passar in i skala, att det är viktigt att inte ta bort gångstråken invid huvudgatorna för att bygga flerbostadshus och att det enda grönområdet som finns i Kälvesta kring Björnmossevägen är viktigt att bevara.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik samt Grönområden och rekreation.

S A

Den boende anser att flerbostadshusen delar upp Kälvesta i två halvor och inte passar in i skala, att det är viktigt att inte ta bort gång-

stråken invid huvudgatorna för att bygga flerbostadshus och att det enda grönområdet som finns i Kälvesta kring Björnmossevägen är viktigt att bevara.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik samt Grönområden och rekreation.

S G & A Z

De boende anser att föreslagen byggnation med 4-6 våningar förstör områdets karaktär och skapar barriärer. De boende förordar istället ett flertal radhus i området som passar in i miljön. De anser det även oacceptabelt att bebyggelsen kommer att skugga intilliggande hus och tomter och skapa insyn och innebärandes värdeminskning.

De boende uppger även en oro för skador under byggtid från vibrationer och sättningar och efterfrågar information om besiktning före och efter byggtid. De boende anser att det inte är acceptabelt att leva vid en byggarbetsplats i flera år med buller från maskiner, sprängningar och damm.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, samt Övriga frågor.

C J

Den boende protesterar mot detaljplaneförslaget med dess höjd och placering som den boende menar kommer att förstöra utsikten och det grönområde hen har intill sin fastighet. Den boende menar att förslaget innebär en värdeminskning för intilliggande fastigheter. Den boende menar att förslaget innebär en barriär och att boendekvaliteter försvinner. Personen menar också att man motverkar den integration som man vill åt med projektet och att befintliga bostäder intill kommer få mycket insyn från tillkommande hus. Den boende menar att förslaget inte passar in i områdets karaktär och att man motverkar de mål man har om goda boendemiljöer och att stärka park- och naturområden. Den boende efterfrågar mer illustrationer och perspektiv som redogör förslaget från redan boendes perspektiv.

Den boende anser att någon flyttkedja inte kommer att fungera med att bo kvar i området genom att flytta till de nya bostäderna, på grund av bostadskön och läget. Den boende anser att området rimligen skulle kunna sträcka sig till att omfatta villor och radhus, men att hyreshus skall ligga i områden med goda kommunikationer och tillgång till serviceinrättningar. Den boende föreslår att istället planera runt Johanneslunds tunnelbanestation och vid butiken Coop. Den boende efterfrågar en kalkyl för omläggningen av infrastrukturen och konsekvenserna för skattekollektivet. Den boende menar att kollektivtrafikens möjlighet att klara behovet är begränsad idag

och att förslaget tillsammans med den planerade nya skolan i närheten kommer göra det sämre. Det låga parkeringstalet som är beräknat för den föreslagna bebyggelsen anses även det bidra till den kollektivtrafikbelastningen som den boende nämner.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Gator och trafik, Teknisk försörjning, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

A E & L H

De boende menar att förslag bryter mot områdets småskaliga och enhetliga uttryck samt att parkområden som omgärdar befintlig bebyggelse försvinner. De anser att trafiksepareringen är karaktäristisk för området och måste behållas. De anser även att måste ta hänsyn till redan befintlig bebyggelse samt trygghet och trivsel, såväl för de som redan bor i området och de som ska flytta in. Den måste anpassas i höjd och mängd för att inte helt skymma de redan befintliga bostäderna och dess trädgårdar. De boende anser det anmärkningsvärt att Stadsbyggnadskontoret föreslår att ta bort trafiksepareringen och grönområden med hänvisning till otrygghet, som de inte upplever.

De boende anser att förslaget borde omfattas av en miljökonsekvensbeskrivning. De boende menar att det finns stora möjligheter att exploatera i Vinsta industriområde som ligger nära spårbunden trafik samt Förbifarten, även Kälvesta Bollplan anser de är ett otryggt område som skulle kunna bebyggas med bostäder alternativt idrottsanläggning. De boende anser att eventuell bebyggelse måste omfatta färre bostäder än förslaget då kollektivtrafiken är begränsad samt parkeringstalet är för lågt. De boende anser att ett förslag om ett sextiotal radhus bör beaktas då det är i harmoni med områdets karaktär och dess förutsättningar.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Miljö- och klimataspekter, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

D N

Den boende anser att förslaget innebär för många bostäder och människor på i en redan idag ansträngd yta. De grönytor som finns är små men uppskattade. Den boende menar att den kommer att få skymd sol och inte kunna nyttja delar av sin tomt och uteplats som idag. Den boende menar även att alla nya bostäder kommer att medföra ökad trafik, avgaser och buller, samt ett parkeringskaos.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och

planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation, Gator och trafik samt Hälsa och säkerhet.

S N

Den boende anser att förslaget är baserat på bristfälliga underlag som leder till dålig bostadsmiljö och osäker trafikmiljö. Den boende menar att förslaget skapar mer utanförskap i ett redan utsatt och svagt socioekonomiskt område.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen samt Gator och trafik.

Y D

Den boende ifrågasätter Stadsbyggnadskontorets ställningstagande att en miljöbedömning inte behöver göras. Samtidigt beskriver samrådshandlingen de naturvärden och biologiska mångfald som finns i området. Det beskrivs även att det med den nya detaljplanen finns stora översvämningsrisker, att avrinning av dagvatten inte är hanterat och dessutom att spillvattenledningen har nått sin maxkapacitet. Den boende ifrågasätter att förslaget om att inte djur- och insektsliv och växtlighet skulle påverkas nämnvärt av byggnation och att groddjurshabitatet ska ligga bakom en vall 5 m från närmaste nytt hus och ändå överleva. Den boende ifrågasätter förslaget utifrån att intilliggande område är klassificerat av Stadsmuseet med värden för kulturmiljö och att föreslagen bebyggelse inte passar in, utan förstör miljön. Förslaget anses ta bort ljus och kontakten med grönskan.

Den boende lyfter trafiksepareringen som en kvalitet som nu tas bort och som kommer att minska trafiksäkerheten. Även parkerings-talet anses lågt och kommer att leda till mer trafik. Den boende menar att kollektivtrafiken redan är hårt belastad, samt att trafiken kommer att belastas av trafik till och från den föreslagna skolan. Den boende efterfrågar en redovisning av kostnadsberäkningen för planförslaget och är orolig för vilka kostnader som drabbar skattebetalarna. Den undrar även om de radhus och villor som ligger närmast de nya höghusen kommer att ersättas för värdeminskningar. Om det ska byggas förordar den boende att det byggs radhus som smälter in i den befintliga bebyggelsen alltså med högst två våningar. Den boende föreslår att bygga på andra platser och efterfrågar dialog med de boende.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Miljö- och klimataspekter, samt Övriga frågor.

B B

Den boende ifrågasätter hur framkomligheten för trafik, räddningstjänst och kollektivtrafik ska fungera när vägytan minskas. Den boende menar att man inte har beaktat de lagar och föreskrifter som finns som gäller för samråd och miljökonsekvensbeskrivningar. Den boende ifrågasätter Stadsbyggnadskontorets bedömning om att ingen miljökonsekvensbeskrivning behövs. Den boende anser att förslaget förstör Kälvestas karaktär av låghusområde och kulturmiljövärden. Den boende anser också att förslaget innebär olägenhet för grannar med sin placering och skuggning. Den boende efterfrågar även material om hur förslaget ser ut från befintliga bostäder kring Björnmossevägen.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Allmänt om förslaget och utvecklingen, Arkitektur och gestaltning samt Miljö- och klimataspekter.

I-M B

Den boende motsätter sig förslaget och föreslår lägre bebyggelse, som inte skärmar utsikt och ljus eller innebär insyn för befintliga hus och trädgårdar, men även att man bevarar de separerade gångvägarna för tryggheten. Den boende föreslår att man istället planerar höghusbebyggelse i Vinsta industriområde nära tunnelbanan. Den boende menar att exploateringsbeslutet innehåller felaktigheter så som att modellen inte är skalenlig och eller visar rätt avstånd mellan husen. Den boende efterfrågar redovisning av bebyggelsens baksida. Den boende ifrågasätter påståendet att gångvägar och skogsremsorna upplevs otrygga.

Den boende påtalar att området är vattensjukt och att mycket hårdgjorda ytor skapar vattensamlingar och riskerar att det kan bli sättningar på befintliga hus. Den boende menar att förslaget inte tar hänsyn till områdets karaktärsdrag i trafikstruktur, arkitektur och grönområden. Den boende ifrågasätter att natur försvinner på grund av förslaget.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Allmänt om förslaget och utvecklingen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområden och rekreation, Teknisk försörjning samt Alternativ lokalisering.

Z H

Den boende ifrågasätter att förslaget inte följer Kulturförvaltningens underlag om att begränsa husens höjd till tre våningar. Den boende anser att förslaget bryter mot områdets karaktär och väsentligt förändrar området från dess småskaliga karaktär och skapar en barriär. Den boende framför även att parkeringsbehovet inte kommer att tillgodoses och att rekreationsytor försvinner. Den boende ifrågasät-

ter Stadsbyggnadskontorets beslut att en miljökonsekvensbeskrivning inte behövs. Den boende påtalar att gjord dagvattenutredning påvisar problem med dagvattnet idag och att förslaget innebär mer hårdgjord yta och minskade grönytor. Den boende efterfrågar en redovisning av hur grundvattnet ska hanteras vid källar- och garagevåningar. Den boende påtalar också risker med sättningar och sidosporer i befintliga och tillkommande hus på grund av vägflykten och nybyggnationen. Den boende anser att en ny utredning bör göras.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområdet och rekreation, Gator och trafik, Teknisk försörjning samt Miljö- och klimataspekter.

S J

Den boende anser att planförslaget inte tar någon hänsyn till de som bor i området och att naturliga kvaliteter som försvinner. Den boende efterfrågar mer material kring flerbostadshusens baksida. Den boende anser att staden inte tar sitt ansvar och anser att förslaget inte bör fullföljas.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Allmänt om förslaget och utvecklingen, Grönområdet och rekreation samt Miljö- och klimataspekter.

L K

Planen anses innebära en okänslig omgestaltning av stadsdelens karaktär till ett område dominerat av höga hus och hårdgjorda ytor med kraftigt minskade grönytor, i vilket den småskaliga karaktären kommer att gå förlorad.

Förslaget bedöms av den boende innebära stora kostnader som skattebetalarna i slutändan får betala. Den boende föreslår att mark som inte behöver förändras innan byggnation bör nyttjas och lägga byggelsen i anslutning till spårbunden trafik.

Den boende påtalar att parkeringsbehovet kommer inte att kunna tillgodoses för alla, att parkeringstalet inte tar hänsyn till verkliga trafiksituationen, att kollektivtrafiken är begränsad och att trafiksituationen kommer att bli kaotisk. Trafiksituationen i området kommer även påverkas av ärendet för Björnbodaskolan. Osäkra möten anses skapas då några kvarters garageutfart placeras med in- och utfart mot Björnmossevägen som ska korsa gångtrafikanter vid en relativt trafikerad väg. Samtidigt gör gatuparking att små gångtrafikanter blir osynliga bakom parkerade bilar.

Stadsmuseet har gjort en kulturklassning inom området. Kulturförvaltningen rekommenderar att den maximala höjden på byggnaderna bör begränsas till 3 våningar. Den boende ifrågasätter varför Stadsbyggnadskontoret gör en annan bedömning. Den boende ser med fördel att trafiksepareringen kvarstår då det skapar en trygghet att man kan låta sina barn gå till och från skola redan från tidig ålder. Den boende ifrågasätter påståendet att gångvägar och skogsremsorna upplevs otrygga och menar att de fungerar som skiljelinje mot trafik och dämpande för buller från Björnmossevägen. Den boende efterfrågar redovisning för hur grundvatten ska hanteras vid källarvåningar och garage. Den boende anser att en miljökonsekvensbeskrivning bör göras för förslaget.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområdet och rekreation, Gator och Trafik, Miljö- och klimataspekter samt Övriga frågor.

P K

Planen anses innebära en okänslig omgestaltning av stadsdelens karaktär till ett område dominerat av höga hus och hårdgjorda ytor med kraftigt minskade grönytor, i vilket den småskaliga karaktären kommer att gå förlorad. Förslaget bedöms av den boende innebära stora kostnader som skattebetalarna i slutändan får betala. Den boende föreslår att mark som inte behöver förändras innan byggnation bör nyttjas och lägga bebyggelsen i anslutning till spårbunden trafik.

Den boende påtalar att parkeringsbehovet kommer inte att kunna tillgodoses för alla, att parkeringstalet inte tar hänsyn till verkliga trafiksituationen, att kollektivtrafiken är begränsad och att trafiksituationen kommer att bli kaotisk. Trafiksituationen i området kommer även påverkas av ärendet för Björnbodaskolan. Osäkra möten anses skapas då några kvarters garageutfart placeras med in- och utfart mot Björnmossevägen som ska korsa gångtrafikanter vid en relativt trafikerad väg. Samtidigt gör gatuparking att små gångtrafikanter blir osynliga bakom parkerade bilar.

Stadsmuseet har gjort en kulturklassning inom området. Kulturförvaltningen rekommenderar att den maximala höjden på byggnaderna bör begränsas till 3 våningar. Den boende ifrågasätter varför Stadsbyggnadskontoret gör en annan bedömning. Den boende ser med fördel att trafiksepareringen kvarstår då det skapar en trygghet att man kan låta sina barn gå till och från skola redan från tidig ålder. Den boende ifrågasätter påståendet att gångvägar och skogsremsorna upplevs otrygga och menar att de fungerar som skiljelinje mot trafik och dämpande för buller från Björnmossevägen. Den boende efterfrågar redovisning för hur grundvatten ska hanteras vid

källarvåningar och garage. Den boende anser att en miljökonsekvensbeskrivning bör göras för förslaget.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområden och rekreation, Gator och Trafik, Miljö- och klimataspekter samt Övriga frågor.

J L & M L

Planen anses innebära en okänslig omgestaltning av stadsdelens karaktär till ett område dominerat av höga hus och hårdgjorda ytor med kraftigt minskade grönytor, i vilket den småskaliga karaktären kommer att gå förlorad. Förslaget bedöms av den boende innebära stora kostnader som skattebetalarna i slutändan får betala. Den boende föreslår att mark som inte behöver förändras innan byggnation bör nyttjas och lägga bebyggelsen i anslutning till spårbunden trafik.

Den boende påtalar att parkeringsbehovet kommer inte att kunna tillgodoses för alla, att parkeringstalet inte tar hänsyn till verkliga trafiksituationen, att kollektivtrafiken är begränsad och att trafiksituationen kommer att bli kaotisk. Trafiksituationen i området kommer även påverkas av ärendet för Björnbodaskolan. Osäkra möten anses skapas då några kvarters garageutfart placeras med in- och utfart mot Björnmossevägen som ska korsa gångtrafikanter vid en relativt trafikerad väg. Samtidigt gör gatuparking att små gångtrafikanter blir osynliga bakom parkerade bilar.

Stadsmuseet har gjort en kulturklassning inom området. Kulturförvaltningen rekommenderar att den maximala höjden på byggnaderna bör begränsas till 3 våningar. Den boende ifrågasätter varför Stadsbyggnadskontoret gör en annan bedömning. Den boende ser med fördel att trafiksepareringen kvarstår då det skapar en trygghet att man kan låta sina barn gå till och från skola redan från tidig ålder. Den boende ifrågasätter påståendet att gångvägar och skogsremssorna upplevs otrygga och menar att de fungerar som skiljelinje mot trafik och dämpande för buller från Björnmossevägen. Den boende efterfrågar redovisning för hur grundvatten ska hanteras vid källarvåningar och garage. Den boende anser att en miljökonsekvensbeskrivning bör göras för förslaget.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö, Grönområden och rekreation, Gator och Trafik, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

G E

Den boende protesterar mot förslaget och vill värna om grönyterna, dess närhet och djur- och växtliv. De är även viktiga utifrån rening av avgaser och bullerdämpning och hälsofrämjande miljö. Den boende motsätter sig bebyggelse i sex våningar och förordar bebyggelse i form av parhus som bevarar områdets karaktär. Den boende menar att nyproduktion i nya områden är billigare än att utöka i befintligt område och kan ordnas bättre med andra funktioner.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning samt Grönområden och rekreation.

S E

Den boende menar att om man måste bygga så bygg parhus och radhus i två våningar som smälter in i befintlig bebyggelse, då undviker man kostnaderna för att flytta Björnmossevägen. Den boende nämner en undergång för gång och cykeltrafik under Sörgårdsvägen för att underlätta för barn på väg till skolan från parhusen undanför samfällighet Ulltisteln.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Politik, Grönområden och rekreation, Gator och trafik, Övriga frågor.

D J

Den boende vill att detaljplanen avslås. Hen menar att den väsentligt förändrar området från dagens villa- och radhusområde till att domineras av höga hus med barriärverkan och hårdgjorda ytor med kraftigt minskade grönytor. Parkeringsbehovet kommer inte kunna tillgodoses. Kulturförvaltningen rekommenderar att den maximala höjden på byggnaderna bör begränsas till 3 våningar. Den boende menar att Stadsbyggnadskontoret bortsett från det.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation samt Gator och trafik.

Jordväpplingens Samfällighetsförening

- Samfälligheten avstyrker bestämt att liggande förslag till exploatering av Björnmossevägen genomförs.
- Man efterfrågar en fördjupad översiktsplan för Kälvesta och Vinsta industriområde. Det anses också ge ett bättre underlag för planeringen av skolbyggnader i området. Industriområdet föreslår man vara bättre lämpad att inhysa den exploatering som föreslås utmed Björnmossevägen.
- Samfälligheten anser att de planerade fastigheternas skala och volym på ett orimligt sätt kommer att omgestalta hela stadsdelens karaktär och på ett alltför ingripande sätt inver-

kar på de redan boende i befintliga fastigheter, särskilt då de som bor i samfälligheten.

- Samfälligheten påtalar att nyproduktionens anläggningsarbeten riskerar att medföra omfattande skador på samfällighetens system för vatten, värme och avlopp.
- Samfälligheten avstyrker att Björnmossevägen flyttas i sidled. Stadsplaneringen bör av miljö-, natur- och kostnadsskäl behålla Björnmossevägen i sitt nuvarande läge.
- Samfälligheten motsätter sig att trafiksepareringen på Björnmossevägen tas bort.
- Samfälligheten menar att planerad bebyggelse och det låga parkeringstalet innebär betydande trafiksäkerhets- och framkomlighetsproblem med omfattande fordonsparkeringar på angränsande gator.
- Samfälligheten anser att detaljplaneförslaget i sin måluppfyllelse inte överensstämmer med stadens övergripande plan för 140 000 bostäder eller med översiktsplanen för Stockholms stad.

Se synpunkter och kommentarer under tematisk sammanfattning av inkomna yttranden under rubrikerna: Allmänt om samrådet och planprocessen, Arkitektur och gestaltning, Grönområden och rekreation samt Gator och trafik, Miljö- och klimataspekter, Alternativ lokalisering samt Övriga frågor.

Övriga

Utöver inkomna synpunkter från sakägare har 296 antal yttranden inkommit från övriga privatpersoner och föreningar.

Namninsamling/medborgarförslag

1266 namnunderskrifter har inkommit till stadsbyggnadskontoret efter samrådstidens slut. Namninsamlingen har titeln *Stoppa urbaniseringen av Kälvesta*. Tillsammans med namninsamlingen följde ett medborgarförslag från Nätverket hållbara Kälvesta som redovisas nedan.

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att gå vidare med planerna kring att bygga 350 lägenheter i flerfamiljshus med 4-5 våningar längs hela sträckan från Björnmossevägen/Sörgårdsvägen fram till Björnbodahallen/Coop. I översiktsplanen för Stockholm vill kommunen undersöka möjligheterna att på sikt förtäta alla större huvudgator (Björnmossevägen, Skattegårdsvägen, Sörgårdsvägen och Bergslagsvägen) i Kälvesta/Vinsta med bebyggelse. Vi har inte haft skäl att tro att det är detsamma som en plan för en lång rad hus med 4-5 våningar tvärsigenom befintlig bebyggelse. Stockholms kommun vill på detta sätt förvandla det karaktäristiska Kälvesta till ett urbant område med gatuparkering. Vi anser att detta är ett kortsiktigt planerande där man inte tillvaratar befintliga boendes intressen genom den planerade exploateringen. Man bör istället arbeta för en

mer genomtänkt och hållbar utveckling av Kälvesta med närområde. Kälvesta och Vinsta som är närbelägna stadsdelar i Hässelby-Vällingby innehåller idag gamla verkstadsområden som med fördel kan omvandlas till väl fungerande områden med blandad bebyggelse med närhet till kollektiva färdmedel, Johannelunds tunnelbanestation. Där kan man också med fördel planera in barnomsorg för ett ökat elevunderlag, som det idag saknas möjlighet att utöka i befintligt område. Exempel på byggbara områden är Gula Kvarteret (Plasirvägen, Packstensgränd), området mellan Krossgatan, och Sorterargatan, Kvarteret vid Opus bilprovning (mot Förrådsgränd).

- Vi vill behålla karaktären av låg bebyggelse kring Björnmossevägen med trafikseparerade gator.
- Vi vill att kommunen prioriterar att detaljplanera för bostäder i nämnda verkstadsområden istället för att bygga bort fungerande boendemiljöer med hög trygghetskänsla.
- Vi vill att kommunen presenterar en långsiktig plan för hur byggandet ska se ut i Kälvesta och Vinsta då områdena hänger tätt samman och inte bör planeras var för sig.

Nätverket för en hållbar utveckling Kälvesta och Vinsta via L S
Nätverket anser att förslaget inte passar in i området med hänvisning till befintlig karaktär och kulturmiljön. Vidare anses viktiga grönområden försvinna med negativa konsekvenser för boendemiljön samt ekologiska värden som inte kan kompenseras. Nätverket framhåller att kollektivtrafiken är underdimensionerad, att parkeringstalet är för lågt och att trafiksituationen kommer försämrats. Vidare lyfts frågor angående projektets ekonomi och tekniska försörjning. Nätverket anser medborgarinflytande och lokalkännedom är bristfällig. Nätverket anser att olycksriskerna för barn kommer öka samt att det byggs på annan plats.

Vinsta villaägareförening via A T & H N (306 medlemmar)
Föreningen anser att förslaget skapar olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämrats och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild.

L I

Boende anser att kollektivtrafiken är underdimensionerad och vill att det byggs på annan plats.

A K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att det borde byggas på en annan plats samt att trafiksituationen försämrats och att skalan är för hög. Boende anser inte att förslaget är miljö-

mässigt hållbart på grund av bristande kollektivtrafik. Boende vänder sig mot att grönområden bebyggs.

A H

Boende anser inte att förslaget är anpassat till områdets karaktär och att befintliga boendes närmiljöer försämras. Ifrågasätter projektets ekonomi och anser att trafiksituationen försämras.

F S

Boende förstår att det behövs mer bostäder men att det inte bör ske på bekostnad av grönområden.

A H

Boende anser att förslaget förstör områdets kvaliteter och karaktär. Hänvisar till att bygga på en annan plats.

K B

Synpunktslämnaren anser att förslaget ska stoppas.

T M

Anser att förslaget förstör områdets karaktär och vill att förslaget anpassas för att bättre passa in.

J S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att grönytor försvinner. Kollektivtrafiken är underdimensionerad.

M D

Protesterar mot förslaget.

B P

Boende anser att förslaget förstör områdets rekreativevärden. Menar att fler människor leder till att området blir stökigare och ifrågasätter projektets ekonomi.

C O

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och anser att förslaget bör anpassas för att bättre passa in området och att stadsdelen redan är tätbefolkad. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad och olägenheter för grannar uppstå. Vill att flerbostadshus byggs på annan plats.

J E

Boende anser att förslaget inte hör hemma i ett småhusområde och att det förstör områdets karaktär. Förslaget delar upp stadsdelen i två delar.

M Y

Boende kräver att förslaget får en ny inriktning och omgestaltas med hänsyn till områdets karaktär. Kollektivtrafiken är överbelastad och trafiksituationen kommer bli sämre, särskilt för barn. Vill hellre

se ett förslag anpassat efter rådande stadsbild. Anser inte att Björnbodaskolan ska byggas ut.

F J & R C

Boende vänder sig emot att grönområden tas i anspråk och anser att trafiksepareringen är viktig och att förslaget förstör områdets karaktär. Vidare anser boende att det bör byggas på annan plats och kollektivtrafiken är överbelastad.

M H

Boende anser att förslaget innebär att trafiksituationen försämras, särskilt för barn samt att kollektivtrafiken är överbelastad. Förslaget kommer att försämra boendemiljön och skapa olägenheter för grannar. Boende vill att det byggs på annan plats.

L-E E

Boende protesterar mot förslagens skala och flytt av Björnmossevägen.

E A & F A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att bebyggelsen bör anpassas till befintlig stadsbild. Anser att det bör byggas på annan plats, att otrygghet kan uppstå och att trafiksituationen försämras.

T L

Boende anser att förslaget bryter mot kulturmiljön samt att det ska byggas på annan plats.

M F

Boende menar att förslaget innebär ökat buller och en försämrad trafiksituation.

S V

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att värdefulla grönområden försvinner samt menar att förslaget går emot stadsmuseets utlåtande. Anser att de geotekniska förutsättningarna inte är redovisade samt att en miljökonsekvensbeskrivning bör göras och att parkeringsproblem kommer uppstå.

L E

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och skapar instängdhet samt att grönområden försvinner. Vill att politikerna stoppar förslaget. Vidare anses parkeringstalet är för lågt och det borde byggas på annan plats med bättre kollektivtrafik.

C E

Boende anser att flerbostadshuset förstör området karaktär och att husens skala skapar olägenheter för grannar. Vidare anses även att

radhusen bör utgå men är inte lika negativt inställd till den delen av förslaget. Boende vill att det byggs på en annan plats.

K & R A

Boende vill att förslaget stoppas. Vidare anser de att geoteknik, dagvatten och skyfallshantering inte är tillräckligt utrett. Boende menar att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att farthinder försämrar framkomligheten för bussar samt att trafiksituationen kommer försämrats. Vidare kommer slitage på kvarvarande grönområden kommer öka och lekområden för barn försvinna. Boende anser att områdets gröna karaktär ska bevaras och ifrågasätter projektets ekonomi. Förslaget påverkar fastighetspriserna negativt och skapar osäkerhet bland boende.

J S

Boende anser att förslaget förstör stadsmiljön och att trafiksituationen kommer försämrats.

A R

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att ny bebyggelse bör anpassas till befintlig stadsbild. Vidare menar boende att förslagets våningshöjd kommer innebära olägenheter för grannar. Vill att det byggs på annan plats.

A O

Boende vill att projektets inriktning ändras och om det måste byggas någonting så ska det vara radhus. Vidare anser boende att förslaget till markanvisning från 2014 ska beaktas och att trafikseparering vid Björnmossevägen ska värnas. Boende lyfter att förslaget innebär olägenheter för grannar och förstör områdets karaktär samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vidare anses att det inte finns plats för flerbostadshus i området samt att Björnbodaskolan inte behöver byggas ut om förslaget stoppas.

U H

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär med hänvisning till kulturmiljön. Vill att det byggs på annan plats.

L & D I

Boende anser att förslaget borde stoppas och att det förstör områdets karaktär. Vidare menar boende att nya bostäder behövs men inte på det här sättet och vill att det istället byggs på annan plats. Kollektivtrafiken är överbelastad och parkeringstalet är för lågt. De anser att Björnbodaskolan föreslås bli för stor och får för många elever. Området kommer att bli mindre attraktivt och förslaget innebär olägenheter för grannar samt att viktiga grönområden försvinner.

G F

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, ej är genomtänkt och att det ska stoppas. Boende menar att projektet innebär olägenheter för grannar och övriga boende, att förslaget kommer leda till höjda bullernivåer och sjunkande fastighetsvärden. Grönområdena blir för små och kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vidare anses trafiksituationen komma att försämrast och parkeringstalet bli för lågt. Boende menar att området kommer att vara en byggarbetsplats under tio år vilket kommer leda till störningar för boende. Vidare ifrågasätts projektets ekonomiska förutsättningar. Boende anser att förslaget till markanvisning från 2014 ska beaktas.

K & W E

Boende anser att det är positivt att området utvecklas och menar att fasadmaterial bör utgöras av trä och att gestaltningen ska vara fantasifull och utformas med människan i centrum. Det borde utlysas en arkitekttävling för projektet.

A-M N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär samt menar att förslaget för Björnbodaskolan innebär en för stor skola och att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses förslaget innebära en försämrast trafiksituation. Boende vill att det byggs på annan plats.

M M

Boende anser att förslaget innebär en försämrast trafiksituation och att kollektivtrafiken är överbelastad. Vidare menar boende att förslaget innebär att viktiga natur- och rekreationsområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats samt anser att Björnbo-daskolan blir för stor.

T L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att ny bebyggelse ska anpassas till stadsbilden. Vidare menar boende att förslaget innebär försämrast trafiksäkerhet, särskilt för barn, samt att trafiksituationen försämrast generellt om inte genomfartstrafik förbjuds mellan Björnmossevägen och Sörgårdsvägen. Vill att det byggs på annan plats.

M W

Boende anser att förslaget förstör området och att det är omotiverat. Vidare anses viktiga grönområden försvinna, särskilt barns platser, samt tillgången till rekreationsområden försämrast. Parkeringstalet för projektet anses för lågt vilket kommer att leda till en försämrast trafiksituation i kombination med förslaget för Björnbodaskolan. Vill att det byggs på annan plats.

G K-R

Boende menar att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner. Vidare anser boende att förslaget ska anpassas till stadsbilden samt att det byggs på annan plats.

M W

Boende anser att det inte behövs fler bostäder i Kälvesta och vill att projektet stoppas samt menar att viktiga grönområden försvinner och att området fungerar bra som det är. Boende anser att nybyggda områden ska planeras med kompletta samhällsfunktioner vilket saknas i stadsdelen samt att rekreationsmöjligheter saknas.

C H

Boende anser att förslaget förstör området karaktär, husen blir för höga samt att boendemiljön försämras. Boende menar att ingen hänsyn tagits till befintliga boende och att otryggheten kommer att öka.

B F

Boende vill att förslaget ändras vad gäller hushöjder och placering.

C Q-H

Boende anser att kollektivtrafiken är underdimensionerad och projektets parkeringstal för lågt. Boende vill att det byggs på annan plats, att området ska lämnas ifred och att det inte byggs fler bostäder i Stockholm utan i resten av landet.

S E & M A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att trafiksituationen kommer försämras samt menar att parkeringsproblem kommer att uppstå och kollektivtrafiken är överbelastad. Det kommer finnas en ökad risk för trafikolyckor, särskilt för barn. Boende vill att det byggs på annan plats.

E & F A-G

Boende anser att förslaget förstör området och att grönområden ska bevaras samt menar att Björnbodaskolans skolgård blir för liten.

D I

Boende anser att förslaget innebär en försämring för många, att områdets karaktär förstörs och att befintliga boende inte efterlyser det planen förespråkar. Vidare anses trafiksituationen försämras och viktiga grönområden försvinna. Boende menar att Kollektivtrafiken är underdimensionerad och projektets parkeringstal för lågt. Vill inte att Björnmossevägen flyttas och att endast radhus ska provas för ny bebyggelse.

K H

Boende anser att förslaget förstör området karaktär med hänvisning till kulturhistoriska värden, att viktiga grönområden försvinner och att projektet ska stoppas.

I Å

Boende anser att de invånarna inte har fått säga vad de tycker om förslaget samt menar att barn kommer ha svårare att ta sig till skolan och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att byggs på annan plats.

D V

Boende anser att förslaget förstör området karaktär, att det utformats utan kännedom om området och att husen är för höga. Lugnet och barnvänligheten kommer att försvinna och boendemiljön försämrass.

P A P

Boende anser att förslaget skapar en barriär i Kälvesta och att viktiga grönområden försvinner samt menar att odlingar kan anläggas i området för att återknyta till den historiska användningen. Vidare anses trafiksituationen försämrass. Boende vill att det byggs på annan plats men att delar av Björnmossevägen på sikt skulle kunna utvecklas med lägre bebyggelse.

A Ö

Boende anser att förslaget är för omfattande i relation till kommunikationer och service samt att det skapar olägenheter för grannar och övriga boende. Trafiksituationen försämrass för bil- gång- och cykeltrafik samt att olycksriskerna ökar. Boende menar att konsekvenserna av förslaget vad gäller trafikalstring samt kopplingar till omgivande områden är undermålig och saknar lokalkännedom. Är kritisk till att skyfallshanteringen inte är redovisad.

R H

Boende anser att förslaget förstör området och att viktiga grönområden försvinner.

L K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, skapar en mur i stadsdelen samt ifrågasätter projektets ekonomi och menar att förslaget innebär en försämrad trafiksituation. Vill att det byggs på annan plats.

E S

Boende anser att projektet ska stoppas, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen kommer försämrass. Vidare menar boende att endast radhus bör prövas för ny bebyggelse och att olycksriskerna för barn i trafiken kommer att öka.

E S

Boende anser att förslaget förstör boendemiljön och att trafiksituationen kommer att försämrass, särskilt för barn. Vidare anses trafiksituationen försämrass. Boende vill att det byggs på annan plats.

L S

Boende anser att förslaget inte är anpassat efter områdets förutsättningar samt ligger för långt från samhällsfunktioner och spårbunden kollektivtrafik. Vidare menar boende att trafiksituationen kommer att försämras, särskilt för barn och att parkeringstalet för projektet är för lågt. Boende anser att detaljplanen borde föregås av ett program och att förslaget innebär att kulturhistoriska värden förstörs samt att grönområden och rekreativsmöjligheter försvinner. Ifrågasätter projektets ekonomi och vill att det byggs på annan plats.

S N

Protesterar mot förslaget som förstör lugnet i området.

K L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vill att det byggs på annan plats.

F K

Boende anser att förslaget ska stoppas och att viktiga grönområden försvinner samt att boendemiljön försämras.

A E

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att radhus skulle passa bättre. Vidare menar boende att parkeringstalet är för lågt och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats och att det ges möjlighet för fler verksamhetslokaler.

B B

Boende anser att förslaget inte passar in i området och att trafiksituationen försämras samt att viktiga grönområden försvinner. Boende ser hellre att det byggs radhus och vill att det byggs på annan plats.

J M

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och boendemiljön samt att förslaget saknar lokalkännedom. Vidare anses att parkeringstalet är för lågt och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats eller att det byggs radhus.

E

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner samt vill att det byggs på annan plats.

K M

Boende anser att våningsantalet ska sänkas och att några av husen skulle placeras på motsatt sida Björnmossevägen samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad.

Anonym

Synpunktslämnaren anser att förslaget ska stoppas och inte passar in i området samt menar att viktiga grönområden försvinner. Vill att det byggs på annan plats.

D B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner samt menar att förslaget innebär olägenheter för grannar och att trafiksäkerheten kommer försämrast. Boende anser att markförhållandena på platsen är dåliga och vill att det byggs på annan plats.

L A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner.

A Ö

Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar, att boendemiljön försämrast och att förslaget innebär en försämrad trafiksituation och ökat buller. Vidare menar boende att olycksriskerna kommer öka, särskilt för barn samt anser att kollektivtrafiken är underdimensionerad.

K G

Boende anser att förslaget ska stoppas då det förstör områdets karaktär och viktiga grönområden försvinner

K N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner.

R H

Boende anser att förslaget förstör boendemiljön och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att förslaget stoppas och att det byggs på annan plats.

J-E B

Boende anser att synpunkter från boende ska beaktas och att förslaget innebär en försämring av boendemiljön.

K L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner.

C S

Boende protesterar mot förslaget och anser att det förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämrast.

E-G

Boende anser att förslaget leder till ökad otrygghet och att viktiga grönområden försvinner samt vill att det byggs på annan plats.

I A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att boendemiljön försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

S E

Boende anser att förslaget förstör området karaktär och att trafiksituationen samt drift och underhåll av vägar försämras. Vidare anses parkeringstalet vara för lågt och trafiksäkerheten försämras. Boende vill att det byggs radhus eller byggs på annan plats.

S D

Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

C-O C & B Å

Boende anser att projektet ska stoppas då områdets karaktär förstörs samt menar att endast en mindre exploatering är lämplig och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats.

S M

Boende anser att förslaget innebär att boendemiljön och trafiksituationen försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

M W

Boende anser att förslaget innebär en försämrad boendemiljö och att viktiga grönområden försvinner, särskilt för barn. Vidare menar boende att parkeringstalet för projektet är för lågt och att trafiksituationen försämras samt vill att det byggs på annan plats.

J L

Boende är emot förslaget som helhet och vill att det stoppas samt vill att det byggs på annan plats. Boende menar att förslaget för Björnbodaskolan innebär en för stor skola.

M F

Boende anser att förslaget innebär en försämrad boendemiljö och att det förstör området karaktär med hänvisning till kulturmiljö. Vidare menar boende att viktiga grönområden försvinner, särskilt för barn och att trafiksituationen försämras. Kollektivtrafiken anses underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A & P S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner, särskilt för barn. Vidare menar boende att trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är överbelastad. De vill att det byggs på annan plats eller att det byggs radhus samt anser att förslaget för Björnbodaskolan innebär en försämrad utemiljö för barn.

P A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, innebär en försämrad boendemiljö, att byggskedet kommer innebära olägenheter för boende och att trafiksituationen kommer försämras. Vidare anses att parkeringstalet för projektet är för lågt och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs lägre hus eller att det byggs på annan plats.

E S

Boende anser att förslaget förstör viktiga grönområden, särskilt för barn och att trafiksituationen försämras. Boende menar att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga rekreationsvärden samt ekologiska värden försvinner och att kompensationsåtgärder är otillräckliga. Vidare anses att förslaget innebär olägenheter för grannar och ett försämrat mikroklimat samt att kollektivtrafiken är överbelastad. Boende vill att förslaget anpassas till nuvarande stadsbild, att grönområden bevaras samt att kommunikationer förbättras.

H C

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, innebär olägenheter för grannar samt vill att förslaget anpassas efter befintlig stadsbild eller att det byggs på annan plats.

E S

Boende anser att förslaget innebär en försämrad boendemiljö, att viktiga grönområden försvinner samt att olägenheter för grannar uppstår. Vidare menar boende att förslaget orsakar ökad otrygghet, att trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A H L

Boende protesterar mot förslaget som helhet samt vill att det byggs på annan plats.

S H

Boende anser att viktiga natur- och grönområden försvinner och att kollektivtrafiken är underdimensionerad samt menar att hyresrätter inte innebär ökad trygghet.

N N, H E & A N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att förslaget innebär en försämrad boendemiljö.

P E

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig stadsbild samt menar att förslaget innebär olägenheter för grannar och ett försämrat mikroklimat. Vidare anses förslaget försämma barns lekmöjligheter.

A Ö

Boende anser att förslaget innebär en försämrad trafiksituation och att drift och underhåll av vägar behöver redovisas. Boende menar att gång- och cykelvägnätet behöver utredas vidare.

M R

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras och kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A D

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att ny bebyggelse ska anpassas efter befintlig stadsbild. Vidare menar boende att kollektivtrafiken är överbelastad och att trafiksituationen för gående- och cyklister kommer försämmas. Boende undrar hur drift och underhåll av vägar ska hanteras samt anser att viktiga grönområden försvinner.

L S

Boende anser att Kälvesta inte kan ha fler invånare då vägnät och kollektivtrafik är överbelastat samt menar att förslaget innebär olägenheter för grannar.

G L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att infrastrukturen inte är anpassad för fler boende.

P M

Boende anser att förslaget inte är i relation till vad boende kan förvänta sig ske i området samt att byggtiden kommer att innebära olägenheter för grannar och att trafiksituationen kommer försämmas. Boende vill att det byggs på annan plats.

P W

Boende protesterar mot förslaget som helhet och anser att förslaget förstör områdets karaktär samt menar att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

O E

Boende anser att förslaget innebär en försämrad trafiksituation och att olycksriskerna ökar, särskilt för barn samt att projektets parkeringstal är för lågt. Boende ifrågasätter projektets ekonomi och anser att förslaget innebär olägenheter för grannar samt ett försämrat mikroklimat. Boende vill att ny bebyggelse anpassas efter befintlig stadsbild.

Z M E

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och skapar en mur genom området.

P K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att kollektivtrafiken är underdimensionerad samt att parkeringstalet är för lågt.

A M

Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar samt vill att det byggs på annan plats.

O F

Boende motsätter sig förslaget som helhet med hänvisning till att förslaget innebär olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras samt att parkeringstalet är för lågt. Boende menar att mikroklimatet försämras för närboende, samt efterfrågar en miljökonsekvensbeskrivning och ekonomisk kalkyl.

A G

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och skapar olägenheter för grannar.

C W & S W

Boende vill att det byggs på annan plats.

M L

Boende anser att förslaget ska stoppas då det förstör områdets karaktär samt att boendemiljön försämras. Boende menar att förslaget innebär olägenheter för grannar och skapar otrygghet.

L F

Boende anser att förslaget skapar olägenheter för grannar, ett försämrat mikroklimat samt menar att det går att bygga i området men i mycket mindre omfattning.

M L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att trafiksituationen kommer försämras.

S

Boende undrar vilka de nya bostäderna är till för och anser att förslaget inte passar in i området.

M K

Boende anser att förslaget förstör området karaktär, att fastighetspriserna sjunker samt att trafiksituationen kommer att försämras.

J T

Boende är emot förslaget då det innebär olägenheter för grannar samt förstör områdets karaktär.

S A

Boende är emot förslaget som helhet och anser att byggtiden kommer innebära en olägenhet för boende samt vill att det byggs på annan plats.

M S

Boende anser att förslaget förstör viktiga natur- och rekreationsområden, att det är långt till spårbunden trafik och att Kälvesta ska bevaras.

M J

Boende anser att förslaget förstör viktiga naturområden samt vill att det byggs på annan plats.

K L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, delar området i två delar samt att boendemiljön och trafiksituationen försämras.

C N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras och att parkeringstalet är för lågt. Vidare menar boende att viktiga grönområden försvinner och att risken för trafikolyckor ökar, särskilt för barn. Boende anser att en låg bebyggelse är mer lämplig samt ifrågasätter projektets ekonomi.

B F W

Boende anser att förslaget innebär att viktiga grönområden försvinner.

J B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras och att parkeringstalet är för lågt samt menar att viktiga grönområden försvinner och att risken för trafikolyckor ökar, särskilt för barn. Boende anser att en låg är mer lämplig och ifrågasätter projektets ekonomi.

M S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras och att parkeringstalet är för lågt samt menar att

viktiga grönområden försvinner och att risken för trafikolyckor ökar, särskilt för barn. Boende anser att en låg är mer lämplig och ifrågasätter projektets ekonomi.

K H

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och innebär olägenheter för grannar. Vidare anses parkeringstalet vara för lågt och kollektivtrafiken underdimensionerad. Boende menar att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig stadsbild och att naturområden bevaras.

K S W

Boende anser att förslaget innebär en försämrad trafiksituation, att parkeringstalet är för lågt samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad.

R F

Boende anser att förslaget inte är önskvärt bland boende och att parkeringstalet är för lågt samt menar att förslaget innebär olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner och att trafikbullret kommer att öka. Vidare anses att förslaget ska anpassas till rådande stadsbild. Boende vill att det byggs på annan plats.

P & L R

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär samt att trafiksituationen försämras, särskilt för barn. Vidare menar boende att förslaget innebär minskade fastighetspriser och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende anser att fler människor ökar otryggheten och att det inte finns förskoleplatser i området. Boende vill att det byggs på annan plats.

D O

Boende anser att förslaget förstör viktiga grönområden, att det innebär olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Vidare anses förslaget innebära en försämrad trafiksituation och boendemiljö.

E H

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att parkeringstalet är för lågt. Boende menar att förslaget innebär olägenheter för grannar och en försämring av boendemiljön. Boende vill att om det ska byggas i området så ska det vara radhus.

H

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att byggskedet kommer innebära olägenheter för boende och ökad olycksrisk, särskilt för barn. Vidare menar boende att trafiksituationen kommer försämras och att kol-

lektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A W

Är emot förslaget som helhet. Anser att förslaget innebär olägenheter för grannar med ökad insyn. Menar att viktiga grö- och idrottsområden försvinner.

T W

Anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen kommer försämrats och att projektets parkeringstal är för lågt. Kollektivtrafiken är underdimensionerad och trafiksäkerheten kommer att försämrats. Menar att viktiga grönområden försvinner, att olägenheter för grannar uppstår och att mikroklimatet försämrats. Anser att förslaget påverkar kulturmiljön i området och att naturvärden samt fridlysta arter försvinner som inte kan kompenseras. Anser att en lägre bebyggelse eller radhus passar området bättre och att otryggheten ökar med fler boende. Anser att byggtiden skapar olägenheter för boende samt vill att det byggs på annan plats.

L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, skapar olägenheter för grannar samt skapar otrygghet. Boende vill att det byggs på annan plats.

M

Boende anser att förslaget förstör viktiga grönområden samt vill att det byggs på annan plats.

E

Är emot förslaget som helhet samt vill att det byggs på annan plats.

T L

Boende anser att förslaget innebär försämrad trygghet och ökad risk för olyckor under byggtiden, särskilt för barn. Boende menar att trafiksituationen kommer försämrats, att olycksrisken ökar samt anser att förslaget innebär olägenheter för grannar, en försämrad boendemiljö och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A-S N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämrats samt att projektets parkeringstal är för lågt.

J B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämrats. Vidare menar boende att fastighetsvärden kommer att minska i området, att förslaget innebär olägenheter för grannar samt att kollektivtrafiken

är underdimensionerad. Boende ifrågasätter hur dagvattnet ska hanteras samt vill att det byggs på annan plats.

B G

Boende anser att ny bebyggelse ska vara i enlighet med befintlig stadsbild och att förslaget förstör områdets karaktär. Vidare anses trafiksituationen försämrats, att parkeringstalet är för lågt och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

U R

Boende anser att våningsantalet är för högt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att trafiksituationen försämrats samt att projektets parkeringstal är för lågt. Boende vill att det byggs på annan plats.

J-E S

Boende anser att bostadsbristen inte kan byggas bort.

M B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämrats.

E B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämrats. Vidare anses att otryggheten kommer att öka, särskilt för barn samt att stadsdel delas in i två delar.

B B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämrats. Vidare anses att otryggheten kommer att öka, särskilt för barn samt att stadsdel delas in i två delar.

R B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämrats. Vidare anses att otryggheten kommer att öka, särskilt för barn samt att stadsdel delas in i två delar.

N H

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att parkeringstalet är för lågt. Vidare anses att förslaget skapar olägenheter för grannar samt att förslaget inte passar in i kulturmiljön. Boende menar att förslaget ska vara lägre och att vägen inte flyttas samt att det byggs på annan plats.

K A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner samt att ny bebyggelse bör anpassa till rådande stadsbild.

A-L F

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, innebär en försämrad boendemiljö samt skapar olägenheter för grannar. Boende menar att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras.

M J

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att radhus är lämpligare samt att det byggs på annan plats.

C J

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, skapar olägenheter för grannar samt delar området i två delar. Vidare menar boende att det inte bör byggas hyresrätter i området men att radhus eller villor är lämpligt. Boende ifrågasätter projektets ekonomi samt anser att kollektivtrafiken är underdimensionerad.

G B

Boende anser att förslaget är för avvikande i höjd i förhållande till befintlig bebyggelse samt att viktiga ekologiska värden försvinner och efterfrågar fler utredningar, bland annat om grundvattennivåer. Boende anser att skador på intilliggande fastigheter kommer att uppstå och att förslaget innebär olägenheter för grannar, försämrat mikroklimat samt att trafiksituationen försämras, särskilt för barn. Boende anser att parkeringstalet är för lågt samt vill att det byggs på annan plats.

M F

Boende anser att hyresrätter inte passar in i området och att bostadsrätterna riskerar att inte byggas samt att förslaget delar upp stadsdelen i två delar.

A M V

Boende anser att förslaget förstör viktiga grönområden och att trafiksituationen försämras, särskilt för barn. Projektets parkeringstal är för lågt och boendemiljön kommer försämras.

T F

Boende anser att det ska byggas utanför Stockholm för att värna naturområden.

N A H

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, innebär olägenheter för grannar samt att boendemiljön försämras. Vidare menar boende att viktiga grönområden försvinner, att kollektivtrafiken

är underdimensionerad och att parkeringstalet är för lågt. Boende vill att ny bebyggelse anpassas till befintlig stadsbild.

Å F

Boende protesterar mot förslaget som helhet och anser att befintliga värden försvinner.

P J

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det skapas olägenheter för grannar och att boendemiljön försämras. Vidare anses att trafiksituationen kommer försämras och att befintliga fastigheter riskerar skador under byggtiden. Boende vill att bullersituationen för befintliga boende tydliggörs samt anser att parkeringstalet är för lågt. Boende menar att viktiga grönområden försvinner samt vill att ny bebyggelse anpassa till rådande stadsbild.

A M

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att småhus skulle passa bättre.

S S

Boende anser att förslaget kommer förstöra boendemiljön, innebära en försämrad trafiksituation samt att viktiga grönområden försvinner. Boende menar att radhus skulle passa bättre i området.

M K E

Boende anser att förslaget innebär en försämrad boendemiljö, förstör områdets karaktär samt bildar en mur. Boende menar att trafiksituationen kommer försämras samt vill att det byggs på annan plats.

F J

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att det kan byggas utan att flytta gatan. Är orolig över byggtiden samt att det kommer bli otryggt och osäkert för barn.

A J

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras samt att viktiga grönområden försvinner. Är emot förslaget som helhet.

M A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

G G

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, innebär olägenheter för grannar samt att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses att parkeringstalet för projektet är för lågt.

L F

Boende är orolig för den sociala sammanhållningen i området om det byggs för höga flerfamiljshus. Vidare anses att förslaget innebär en försämring av boendemiljön, att viktiga grönområden försvinner samt att olägenheter för grannar uppstår.

R och M G

Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar, att trafiksituationen försämras och att olycksriskerna för barn ökar. Vidare menar boende att det vore lämpligare att föreslå radhus utmed Björnmossevägen och Sörgårdsvägen. Boende vill att det byggs på annan plats.

P & M E

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, innebär en försämrad boendemiljö samt skapar olägenheter för grannar. Boende menar att parkeringstalet är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad samt att nödvändiga samhällsfunktioner saknas. Byggnationen anses skapa betydande olägenheter. Vidare anser boende att förslaget innebär en försämrad trafiksituation samt vill att det byggs på annan plats eller att låghus utreds.

A-C E

Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar, försämrat mikroklimat samt att viktiga grönområden försvinner, särskilt för barn. Vidare menar boende att trafiksituationen kommer försämrast samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende menar att de inte fått vara med och påverka förslaget och anser att det ska byggas på annan plats.

C G-S

Boende vill protestera och anser att förslaget förstör området och att trafiksituationen kommer försämrast.

S B

Boende hänvisar till medborgarförslag men vill utöver det framföra att förslaget förstör områdets karaktär samt delar upp stadsdelen i två delar. Skalan är för hög och parkeringstalet för lågt. Boende menar att bebyggelsen hamnar på fel sida av vägen från Björnbo-daskolan samt saknar förtydligande om hållplatslägen och övergångsställen. Vill att det byggs på annan plats.

F J

Boende anser att förslaget förstör viktiga grönområden och att trafiksituationen försämras. Boende menar att flytten av Björnmossevägen ska stoppas.

K H

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vidare menar boende att parkeringstalet är för lågt, att förslaget ska stoppas och att det byggs på annan plats.

C & G-B J

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämras. Vidare menar boende att boendemiljön försämras och att olycksrisken för barn ökar samt att ny bebyggelse bör anpassas till befintlig stadsbild.

M E

Boende anser att förslaget kommer påverka områdets ekologiska värden negativt, bland annat som en följd av grundvattensänkningar. Boende menar med hänvisning till områdets ekologiska värden att förslaget ska stoppas. Vidare anser boende att förslaget innebär en försämrad trafiksituation, att parkeringstalet är för lågt och att olycksriskerna för barn kommer att öka. Boende menar att förslaget innebär olägenheter för grannar, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att trafikbullret kommer att öka. Vidare är boende skeptisk till projektets ekonomiska aspekter, tekniska försörjning samt risker för skador på omkringliggande fastigheter vid grundvattensänkningar. Boende vill att det byggs på annan plats eller att det byggs enligt rådande stadsbild.

L & E K

Boende anser att förslaget innebär att viktiga grönområden försvinner, att boendemiljön försämras och att det skapar olägenheter för grannar. Vidare anses förslaget inte passa in i befintlig stadsbild, rekreativsmöjligheter försvinner samt att trafiksituationen förvärras. Boende anser att kollektivtrafiken är underdimensionerad samt vill ha utförligare redovisning av hur den tekniska försörjningen ska klaras.

O D

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att parkeringstalet är för lågt. Vidare anses förslaget innebära olägenheter för grannar och kollektivtrafiken beskrivs som underdimensionerad. Boende vill att planen stoppas.

L D

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner. Vidare är boende kritisk till att inte fått påverka förslaget. Boende anser att förslaget kommer innebära olägenheter för grannar och vill att planen stoppas.

L N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och skapar en uppdelad stadsdel. Vidare anses förslaget skapa en försämrad trafiksituation, ha ett för lågt parkeringstal och försämma tillgång till grönområden, särskilt för barn. Boende vill att det byggs på annan plats.

G

Boende anser att förslaget inte passar in i området utan förordar radhusbebyggelse. Boende menar att viktiga grönområden försvinner, att parkeringstalet är för lågt samt att trafiksituationen kommer att försämras.

M K & A A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär med hänvisning till kulturmiljön, att boendemiljön kommer att försämras samt att fastighetspriserna kommer att sjunka. Vidare anses förslaget skapa olägenheter för grannar, en försämrad trafiksituation samt ökade olycksrisker i trafiken. Boende menar att parkeringstalet är för lågt, att viktiga grönområden försvinner samt att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig stadsbild.

A M & A V

Boende anser att förslaget innebär att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras och att parkeringstalet är för lågt. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad samt att drift och underhåll vintertid kommer att försvåras. Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar, ökat trafikbuller samt att ytor för skyfall saknas. Boende menar att ny bebyggelse ska anpassas till rådande stadsbild och att vägen inte ska flyttas.

C B

Boende anser att förslaget förstör området karaktär, att trafiksituationen försämras och att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses parkeringstalet vara för lågt. Boende vill att planen stoppas och rådande stadsbild värnas.

Å & S W

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

A B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att parkeringstalet är för lågt och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vidare anses förslaget leda till högre risk för översvämningar. Boende vill att det byggs på annan plats eller att rådande stadsbild värnas.

B & A A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och skapar sämre boendemiljöer. Vill att planen stoppas.

K I

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämras.

P L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, skapar olägenheter för grannar och försämrar trafiksituationen. Vidare anses miljö bli otrygg och mer osäker för barn. Viktiga grö- och rekreatiomsområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats.

U & E S

Boende anser att förslaget inte passar in i områdets småskalighet, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att trafiksituationen kommer försämrats. Boende önskar helhetssyn kring kommunikationer till och från området.

A H

Boende anser inte att förslaget passar in i befintlig stadsbild samt att grönområden bör bevaras.

A S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär samt skapar en försämrad boendemiljö och trafiksituation. Vidare stödjer boende bebyggelse som värnar rådande stadsbild. Kollektivtrafiken anses underdimensionerad, parkeringstalet för projektet är för lågt och området kommer bli mer otryggt.

L E C

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämras. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad och projektets parkeringstal för lågt. Boende ifrågasätter projektets ekonomi och hur den tekniska försörjningen ska klaras. Vidare vill boende att det byggs på annan plats eller att det byggs radhus.

A D

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att kollektivtrafiken är underdimensionerad, att trafiksituationen försämras och att

drift och underhålls försvåras. Vidare menar boende att viktiga grönområden försvinner som inte kan kompenseras.

T L

Boende anser att trafiksituationen försämras, att det byggs för många bostäder och att parkeringstalet är för lågt.

S S

Boende anser att trafiksituationen försämras, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att byggnationen kommer innebära olägenheter för boende. Vidare anses luftkvaliteten försämras och viktiga grönområden försvinna.

A L

Boende anser att förslaget ska stoppas eller att det anpassas efter rådande stadsbild. Vidare menar boende att trafiksituationen kommer försämras, viktiga grönområden försvinner samt att parkeringstalet är för lågt.

G S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras samt att olycksrisken ökar, särskilt för barn. Vidare anser boende att parkeringstalet är för lågt, att viktiga grönområden försvinner och att olägenheter för grannar uppstår. Boende menar att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att förslaget innebär sjunkande fastighetsvärden.

L M

Boende menar att förslaget förstör områdets karaktär och vill att byggs på annan plats.

A M

Boende menar att förslaget inte passar in i området, att trafiksituationen försämras och att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad och projektets ekonomi ifrågasätts.

A & J P

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

R J C

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Vidare anses förslaget förstöra befintliga natur- och rekreationsvärden och att det uppstår olägenheter för grannar. Boende menar att konsekvenserna för förslaget inte belysts. Boende vill att det byggs på annan plats eller att det byggs radhus samt att Björnmossevägen inte flyttas.

M V

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att viktiga grönområden försvinner och att trafiksituationen försämras.

F E

Boende menar att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner.

K W

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att boendemiljön försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

M H

Boende anser att förslaget inte passar in i området med hänvisning till kulturmiljön, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad.

K & J K

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att trafiksituationen försämras, att olycksrisken för barn ökar och att parkeringstalet är för lågt. Vidare anses viktiga grönområden försvinna, att boende inte har fått påverka och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats eller att det byggs radhus.

U L

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att viktiga grönområden försvinner och att möjligheterna till rekreation försämras. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats eller att det byggs småhus samt att Björnmossevägen inte flyttas.

L W

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att det uppstår olägenheter för grannar och att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses rekreativsmöjligheterna försämras och kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende menar att parkeringstalet är för lågt och att förslaget innebär en försämrad trafiksituation. Boende vill att det byggs på annan plats eller att det byggs småhus samt att Björnmossevägen inte flyttas.

J & L N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen kommer försämras samt att parkeringstalet är för lågt. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad och olycksriskerna öka.

N F

Boende anses att förslaget ska stoppas, att det uppstår olägenheter för grannar och att trafiksituationen försämras. Vidare anses att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild.

S F

Boende anser att förslaget inte passar in i området med hänvisning till kulturmiljön, att det uppstår olägenheter för grannar och att trafiksituationen försämras. Vidare anses parkeringstalet vara för lågt. Boende vill att byggs på annan plats.

G G

Boende menar att kollektivtrafiken är underdimensionerad, att trafiksituationen kommer försämras samt att parkeringstalet är för lågt.

L R & A U

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Vidare anses fastighetsvärdet påverkas negativt, att trafiksituationen försämras och att olycksriskerna ökar. Boende menar att parkeringstalet är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild samt att Björnmossevägen inte flyttas.

G L

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att miljöaspekterna är negativa samt att trafiksituationen kommer försämras. Vidare menar boende att förslaget förfular och skapar barriäreffekter.

K A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär med hänvisning till kulturmiljön, att trafiksituationen försämras samt att parkeringstalet är för lågt. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad, viktiga grönytor försvinna samt ekologiska värden hotas. Boende menar att den tekniska försörjningen i området inte kan klaras.

H & A-C R

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det skapar olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner samt att parkeringstalet är för lågt. Vidare anses kollektivtrafiken underdimensionerad.

R U & M S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Vidare

anses fastighetsvärdet påverkas negativt, att trafiksituationen försämras och att olycksriskerna ökar. Boende menar att parkeringstalet är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild samt att Björnmossevägen inte flyttas.

M & M U

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att miljöaspekterna är negativa samt att trafiksituationen kommer försämras. Vidare menar boende att förslaget förfular och skapar barriäreffekter.

M O

Boende anser att förslaget förstör områdes karaktär samt boendemiljön. Vidare anses viktiga grönområden försvinna och fastighetspriser sjunka. Boende menar att trafiksituationen skulle försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

M S

Boende menar att förslaget innebär en försämrad boendemiljö, att rekreationsområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Vidare anses parkeringstalet för lågt. Boende vill att det byggs på annan plats.

L O

Boende anser att förslaget förstör områdes karaktär samt boendemiljön. Vidare anses viktiga grönområden försvinna och fastighetspriser sjunka. Boende menar att trafiksituationen skulle försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

O E

Boende anser att förslaget innebär att boendemiljön försämras, att viktiga rekreations- och grönområden försvinner samt att störningar för boende kommer att öka.

M L

Boende anser att förslaget innebär en försämrad trafiksituation.

G K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Vidare anses fastighetsvärdet påverkas negativt, att trafiksituationen försämras och att olycksriskerna ökar. Boende menar att parkeringstalet är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan

plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild samt att Björnmossevägen inte flyttas.

A M

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Vidare anses kollektivtrafiken underdimensionerad och att olycksrisken ökar, särskilt för barn. Boende vill att det byggs på annan plats.

H J & L O

Boende anser att förslaget inte passar in i området och vill hellre se ett förslag med småhus.

T M

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Vidare anses kollektivtrafiken underdimensionerad och att olycksrisken ökar, särskilt för barn. Boende vill att det byggs på annan plats.

G R E, O E, O E, A E, A E, U E, M E, E E, S E, S E, M R, B R & M R

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär med hänvisning till kulturmiljön, att viktiga grönområden försvinner som inte kan kompenseras, att det uppstår olägenheter för grannar och att fastighetspriserna kommer att sjunka. Vidare anses mikroklimatet försämras, trafiksituationen förvärras och trafikmängden öka. Boende anser att kollektivtrafiken är underdimensionerad, parkeringstalet för lågt och att förslaget leder till att ökade olycksrisker. Boende menar att bullersituationen kommer att förvärras, att översvämningsriskerna ökar och att ekologiska värden förloras. Vidare anses det inte finnas lek- eller friytor för barn, att byggnationen kommer påverka boende negativt, ökad otrygghet samt att förslaget innebär betydande miljöpåverkan. Boende ifrågasätter projektets ekonomi och vill att det byggs på annan plats eller att det byggs radhus.

A N

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att boendemiljön försämras och att trafiksituationen kommer förvärras. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild.

M T & J O

Boende menar att kollektivtrafiken är underdimensionerad, att parkeringstalet är för lågt och att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses förslaget leda till olägenheter för grannar, en försämrad boendemiljö och störningar under byggskedet. Boende framför att det finns risk för skador på befintliga fastigheter, att trafiksituationen kommer försämras och att olycksriskerna kommer att öka. Bo-

ende vill att området planeras utifrån en helhet och att det byggs på annan plats.

V D

Boende anser att förslaget innebär att viktiga grönområden försvinner, särskilt för barn. Boende vill att förslaget stoppas.

P N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen kommer försämrats och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

C M

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att viktiga grönområden försvinner och att det innebär olägenheter för grannar.

A O

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att boendemiljön försämrats och viktiga grönområden försvinner. Vidare menar boende att fastighetspriserna kommer sjunka, trafiksituationen försämrats och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A S

Boende protesterar mot förslaget och anser att det skapar olägenheter för grannar och försämrar boendemiljö. Boende vill att det byggs på annan plats.

M & M W

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att det skapar olägenheter för grannar och att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses parkeringstalet för lågt. Boende vill att det byggs småhus.

A L

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att området förfulas och är kritisk till att boende inte har blivit tillfrågade. Vidare anses förslaget skapa barriäreffekter.

S K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämrats. Vidare anses fastighetsvärdet påverkas negativt, att trafiksituationen försämrats och att olycksriskerna ökar. Boende menar att parkeringstalet är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild samt att Björnmossevägen inte flyttas.

D F

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär med hänvisning till kulturmiljön. Boende vill att förslaget anpassas till rådande stadsbild.

P & C B

Boende vill protestera mot förslaget som de menar bryter mot områdets karaktär och kulturmiljön. Boende vill att det byggs på annan plats.

A J

Boende anser att förslaget inte passar in i området samt att medborgarinflytande saknas. Boende vill att det byggs på annan plats.

E & H N

Boende anser att förslaget skapar olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild.

Anonym

Boende anser att förslaget inte passar in i området.

M H & S A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, viktiga grönområden försvinner och barriäreffekter skapas. Vidare anses kollektivtrafiken vara underdimensionerad, parkeringstalet vara för lågt och att förslaget kan leda till ökad otrygghet. Boende menar att förslaget skapar olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

A O

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att boendemiljön försämras och viktiga grönområden försvinner. Vidare menar boende att fastighetspriserna kommer sjunka, trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A & S K

Boende anser att förslaget innebär en försämrad boendemiljö, att trafiksituationen försämras, att parkeringstalet är för lågt samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vidare anses förslaget innebära att viktiga grönområden försvinner och att olägenheter och störningar uppstår i byggskedet.

I L

Boende menar att förslaget innebär att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vidare anses förslaget inte passa in i området och förstöra befintliga naturvärden. Boende vill att det byggs på annan plats.

M L

Boende protesterar mot förslaget och menar att viktiga grönområden försvinner, att det saknas samhällsservice i området och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

R H

Boende anser att förslaget innebär att trafiksituationen försämras, att olägenheter och störningar uppstår samt att boendemiljön förstörs. Vidare menar boende att förslaget förstöra befintliga naturmiljöer, orsaka miljöproblem och förstör områdets karaktär. Boende anser att parkeringstalet är för lågt och att en miljökonsekvensutredning bör göras.

J G

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner, att boendemiljön försämras och att olägenheter för grannar uppstår. Vidare anses fastighetspriserna sjunka, trafiksituationen försämras och att projektets parkeringstal är för lågt. Boende menar att viktiga rekreations- och naturvärden försvinner om förslaget genomförs samt att luftkvaliteten försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

M J

Boende anser att förslaget inte passar in i området, orsakar störningar under byggskedet samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

S L

Boende anser att förslaget inte passar in i området, orsakar störningar under byggskedet samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

A A

Boende protesterar mot förslaget och anser att det förstör områdets karaktär.

K E, L E, A K E, S E, L N, H N, A E & R H

Anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras samt att kollektivtrafiken är överbelastad. Vidare anses parkeringstalet vara för lågt och den tekniska försörjningen inte klaras. Boende motsäger sig förslaget som helhet.

J S

Boende anser att förslaget bör byggas på annan plats eller att förslaget anpassas till rådande stadsbild. Boende anser att förslaget leder till en försämrad trafiksituation och att viktiga grönområden försvinner.

A L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att området förfulas.

B L

Boende anser att förslaget inte passar in i området med hänsyn till kulturmiljön och att parkeringstalet är för lågt. Boende vill att det byggs på annan plats.

G & B N

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att kollektivtrafiken är underdimensionerad, att kulturmiljön förvanskas och att trafiksituationen försämras. Boende menar att det saknas medborgarinflytande och att förslaget saknar lokalförankring. Vidare ifrågasätts projektets ekonomi. Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar och övriga boende med försämrat lokalklimat samt störningar under byggskedet. Vidare anses olycksriskerna för barn öka och att parkeringstalet är för lågt. Boende vill att det byggs på annan plats eller att radhus utreds samt efterlyser mer områdesplanering.

P-A W

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats.

P F

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär med hänvisning till kulturmiljön, att viktiga grönområden försvinner och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

L & F K

Boende anser att förslaget försämrar boendemiljön, att trafiksituationen försämras, att viktiga grönområden försvinner samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad.

S K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Vidare anses fastighetsvärdet påverkas negativt, att trafiksituationen försämras och att olycksriskerna ökar. Boende menar att parkeringstalet är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild samt att Björnmossevägen inte flyttas.

H S & S L

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Vidare

anses fastighetsvärdet påverkas negativt, att trafiksituationen försämras och att olycksriskerna ökar. Boende menar att parkeringstället är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild samt att Björnmossevägen inte flyttas.

D F

Boende anser att förslaget inte passar in i området med hänvisning till kulturmiljön samt att viktiga grönområden försvinner.

Fam. R F

Boende anser att förslaget innebär en försämrad boendemiljö, att olägenheter för grannar uppstår och att trafiksituationen försämras. Vidare anses byggskedet skapa störningar för boende samt att förslaget innebär att viktiga grönområden försvinner. Boende anser att förslaget ska stoppas eller att radhus utreds i delar av planområdet.

L T

Boende motsäger sig förslaget som helhet och anser att förslaget innebär att viktiga grönområden försvinner, att det inte passar in i området samt att trafiksituationen försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

A B & L E

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att mikroklimatet försämras. Vidare anses fastighetsvärdet påverkas negativt, att trafiksituationen försämras och att olycksriskerna ökar. Boende menar att parkeringstället är för lågt, att kollektivtrafiken är underdimensionerad och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild samt att Björnmossevägen inte flyttas.

K B

Boende anser att förslaget förstör viktiga grönområden och att lek-möjligheter samt ekologiska värden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats.

R L

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att miljöaspekterna är negativa samt att trafiksituationen kommer försämras. Vidare menar boende att förslaget förfular och skapar barriäreffekter.

G B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär samt att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats.

M & C A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att boendemiljön försämras samt att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses att trafiksituationen försämras, att kollektivtrafiken är underdimensionerad samt att parkeringstalet är för lågt. Boende anser att olycksriskerna för barn kommer öka. Boende vill att det byggs på annan plats.

C B

Boende anser inte att förslaget passar in i området, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Vidare anses kollektivtrafiken underdimensionerad och parkeringstalet för lågt. Boende vill att det byggs på annan plats.

T N

Boende motsäger sig förslaget som helhet med hänvisning till områdets karaktär. Vidare anses förslaget skapa olägenheter för grannar och försämrat lokalklimat. Boende anser att boendemiljön försämras och att viktiga grönområden försvinner. Boende vill att det byggs på annan plats.

J T

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, viktiga grönområden försvinner och trafiksituationen försämras. Vidare anses kollektivtrafiken underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats.

E H

Boende anser att förslaget inte passar in i området med hänvisning till kulturmiljön. Vidare anses förslaget skapa barriär effekter. Boende vill att förslaget anpassas efter rådande stadsbild.

M B

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras samt att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Vidare anses olycksriskerna för barn att öka och att tillgängligheten till återvinningsstation att försämras.

J K

Boende motsätter sig förslaget som helhet med hänvisning till att förslaget innebär olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras samt att parkeringstalet är för lågt. Boende menar att mikroklimatet försämras för närboende, samt efterfrågar en miljökonsekvensbeskrivning och ekonomisk kalkyl.

A-M K B

Boende motsätter sig förslaget med hänvisning till att det inte passar in i området.

J F-K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att parkeringstalet är för lågt, kollektivtrafiken är underdimensionerad och ekologiska värden kommer försvinna.

G K

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och att trafiksituationen kommer försämrast. Vidare anses störningar och olägenheter uppstå under byggskedet.

K W

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att det saknas lekmöjligheter och att grönområden försvinner. Boende ifrågasätter projektets ekonomi samt vill att det byggs på annan plats.

A D & T S

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att viktiga grönområden försvinner, att det innebär olägenheter för grannar samt att lokalklimatet försämrast. Vidare efterfrågas kompletterande bullerutredning för befintliga boende. Boende anser att trafiksituationen i området försämrast.

H S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär och vill att byggs på annan plats.

A-M W

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, skapar olägenheter för grannar samt innebär en försämrad boendemiljö. Vidare anser boende att viktiga grönområden försvinner och att förslaget får negativa konsekvenser för natur och ekologiska värden. Boende anser att trafiksituationen kommer försämrast samt att olycksriskerna ökar. Boende anser att parkeringstalet är för lågt och ifrågasätter projektets ekonomi.

S B

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att viktiga grönområden försvinner och att boendemiljön försämrast. Boende anser att förslaget ska stoppas, att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild med bevarade grönområden.

A S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämrast. Vidare anses parkeringstalet vara för lågt.

P K

Boende motsätter sig förslaget som helhet samt anser att förslaget innebär olägenheter och störningar under byggskedet. Boende vill att det byggs på annan plats.

S B

Boende anser att förslaget ska anpassas efter rådande stadsbild och att det byggs på annan plats.

K I

Boende anser att förslaget innebär olägenheter för grannar, att störningar kommer att öka och att boendemiljön försämras. Vidare anses fastighetspriserna sjunka med föreslagen bebyggelses placering och höjd.

K S

Boende anser att förslaget är för högt men motsätter sig inte fler bostäder i området. Boende anser att servicen behöver utvecklas och att blandade upplåtelseformer välkomnas samt att grönområden ska värnas.

M A

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att boendemiljön försämras samt att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses att trafiksituationen försämras, att bullersituationen förvärras, att kollektivtrafiken är underdimensionerad samt att parkeringstalet är för lågt. Boende anser att olycksriskerna för barn kommer öka. Boende vill att det byggs på annan plats.

E & H N

Boende anser att förslaget skapar olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild.

A T & H N

Boende anser att förslaget skapar olägenheter för grannar, att viktiga grönområden försvinner, att trafiksituationen försämras och att kollektivtrafiken är underdimensionerad. Boende vill att det byggs på annan plats eller att förslaget anpassas efter rådande stadsbild.

B & J W

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras samt att viktiga grönområden försvinner. Vidare anses olycksriskerna öka, lekplatser saknas och rekreationsmöjligheter försämras.

A T

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att trafiksituationen försämras samt att viktiga grönområden försvinner. Vidare

anses olycksriskerna öka, lekplatser saknas och rekreationsmöjligheter försämras.

L

Synpunktslämnaren anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det skapas olägenheter för grannar och att otryggheten ökar. Vidare anses fastighetsvärdena sjunka.

M

Boende anser inte att förslaget passar in i området och att det skapar otrygghet med fler bostäder. Vidare anses byggskedet innebära olägenheter för boende.

T

Boende anses att förslaget ska anpassas efter rådande stadsbild och att grönområden bevaras.

S

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att det uppstår olägenheter för grannar och att fastighetsvärden minskar. Vidare anses mikroklimatet försämras för befintliga boende samt viktiga grönområden försvinna.

K

Boende anser att förslaget inte passar in i området, att det uppstår olägenheter för grannar samt att tryggheten kommer försvinna.

M S V

Boende anser att förslaget förstör områdets karaktär, att boendemiljön försämras, att viktiga grönområden försvinner samt att trafiksituationen försämras. Boende vill att det byggs på annan plats.

Louise Heimler
planchef

Alexander Hansson-Göl
stadsplanerare